

ახალი ბანათლები

1 - 7 დეკემბერი
ფასი 1 ლარი 70 თეთრი

№37 (751) ბაშოლის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

დისტანსიური გაკვეთილი მინიმალური უნარებითა და ეფექტური შედეგით

რა უნარებზეა გათვლილი და როგორ წარიმართება LIVE STREAM გაკვეთილები, ამის შესახებ გვესაუბრება მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის სტანდარტების განვითარებისა და დანერგვის სამსახურის უფროსი მარიკა სიხარულიძე

გვერდი 6

„რთული ქვევა“ – გამომწვევი მიზნები და პრობლემების მოგვარების გზები

გვერდი 4

ფასადური რეფორმებით ფონს ვერ გავაღებ

ალექსანდრა ჯეჯელავა
ბანათლებისა და მცენიერების მინისტრი

გვერდი 3

პედაგოგთა დასახმარებლად ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო სამოქალაქო ბანათლება

გვერდი 5

მედიანობიერება რუქნაღიწის დამარცხება

გვერდი 7

სპორტი მაღალი მიღწევები სასკოლო და სტუდენტური სპორტიდან იწყება

სპორტის უნივერსიტეტის სიხარულიძე და ახალ ინიციატივაზე
საუბრობს სპორტის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის
ხელმძღვანელი ვლადიმერ პოქაძე

გვერდი 7

ხელმომწერთა საყურადღებოდ!

**დაწყებითი კლასების
პედაგოგებს!**

წიგნი მომზადდა დაწყებითი კლასების
მასწავლებლების საჭიროების
გათვალისწინებით.
ის მოიცავს:

1. საგნობრივ, თეორიულ მასალას
2. ცოდნის შესამოწმებელ ტესტებს

**დაწყებითი კლასების მასწავლებლებს
დაეხმარება საგნობრივი გამოცდისთვის
მომზადებაში**

ცნობარი დაწყებითი კლასების
პედაგოგებისთვის

ქართული
მათემატიკა
ბუნება

2016

14 ლარი

კავკასიის უნივერსიტეტი კავკასიის ბიზნესის სკოლა

ასხალებს კონკურსს პროფესორის (8 ვაკანტური ადგილი), ასოცირებული პროფესორის (6 ვაკანტური ადგილი), ასისტენტ პროფესორის (6 ვაკანტური ადგილი) და ასისტენტის (5 ვაკანტური ადგილი) თანამდებობების დასაკავებლად შემდეგ დისციპლინებში:

- ❖ ფინანსები
- ❖ მენეჯმენტი
- ❖ მარკეტინგი
- ❖ საბუნებრივ ადრისებვა

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

ა) პროფესორისთვის

- დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ლექტორად მუშაობის და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 6-წლიანი გამოცდილება.

ბ) ასოცირებული პროფესორისთვის

- დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ლექტორად მუშაობის და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება.

გ) ასისტენტ პროფესორისთვის

- დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- სასურველია დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის 2-წლიანი გამოცდილება.

დ) ასისტენტისთვის

- დოქტორანტი, რომელსაც, სასურველია, ჰქონდეს მოცემულ სფეროში საქმიანობის 2-წლიანი პედაგოგიური ან/და პრაქტიკული გამოცდილება;
- მოცემული დარგის მაგისტრი ან მასთან გათანაბრებული პირი, რომელსაც აქვს მოცემულ დარგში, არანაკლებ, 3-წლიანი მუშაობის გამოცდილება ან/და დარგში/სპეციალობაში სალექციო კურსის წაკითხვის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება.

დაინტერესებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ:

- კურსის/კურსების სილაბუსი/სილაბუსები;
- CV-რეზიუმე;
- პირადობის მოწმობის ასლი;
- კვალიფიკაციის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი (საზღვარგარეთ დაცული ხარისხის შემთხვევაში, ავთენტურობაზე საჭირო დოკუმენტაცია, ხოლო საქართველოში დაცული ხარისხის შემთხვევაში, დოკუმენტის ნოტარიულად დამოწმებული ასლები);
- სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის დამადასტურებელი ცნობა;
- გამომქვეყნებული სამეცნიერო შრომების სია;
- სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

კონკურსი ჩატარდება სამ ეტაპად:

- I ეტაპი – წარმოდგენილი დოკუმენტების გადარჩევა;
- II ეტაპი – პრეზენტაცია;
- III ეტაპი – კონკურსის შეჯამება.

დაინტერესებულმა პირებმა, გთხოვთ, მითითებული დოკუმენტები შემდეგ მისამართზე გამომგზავნეთ: hr@cu.edu.ge

გთხოვთ, საბნის დასახელების ველში მითითებულ შესაბამისი აკადემიური თანამდებობის და დისციპლინის სახელწოდებას! კავკასიის უნივერსიტეტი ითხოვს უფლებას, გადაამოწმოს თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია და დაუკავშირდეს მხოლოდ შერჩეულ კანდიდატებს.

საბუთების მიღება: 2017 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 თებერვლის ჩათვლით

კავკასიის უნივერსიტეტი კავკასიის კინოს სკოლა

ასხალებს კონკურსს პროფესორის (2 ვაკანტური ადგილი), ასოცირებული პროფესორის (10 ვაკანტური ადგილი), ასისტენტ პროფესორის (2 ვაკანტური ადგილი) და ასისტენტის (2 ვაკანტური ადგილი) თანამდებობების დასაკავებლად შემდეგ დისციპლინებში:

- ❖ აუდიოვიზუალური ხელოვნება

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

ა) პროფესორისთვის

- დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ლექტორად მუშაობის ან/და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 6-წლიანი გამოცდილება.

ბ) ასოცირებული პროფესორისთვის

- დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ლექტორად მუშაობის ან/და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება.

გ) ასისტენტ პროფესორისთვის

- მაგისტრის ან დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- სასურველია, დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის 2-წლიანი გამოცდილება.

დ) ასისტენტისთვის

- დოქტორანტი, რომელსაც, სასურველია, ჰქონდეს მოცემულ სფეროში საქმიანობის 2-წლიანი პედაგოგიური ან/და პრაქტიკული გამოცდილება.
- მოცემული დარგის მაგისტრი ან მასთან გათანაბრებული პირი, რომელსაც აქვს მოცემულ დარგში, არანაკლებ, 3-წლიანი მუშაობის გამოცდილება ან/და დარგში/სპეციალობაში სალექციო კურსის წაკითხვის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება.

დაინტერესებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ:

- კურსის/კურსების სილაბუსი/სილაბუსები;
- CV-რეზიუმე;
- პირადობის მოწმობის ასლი;
- კვალიფიკაციის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი (საზღვარგარეთ დაცული ხარისხის შემთხვევაში, ავთენტურობაზე საჭირო დოკუმენტაცია, ხოლო საქართველოში დაცული ხარისხის შემთხვევაში, დოკუმენტის ნოტარიულად დამოწმებული ასლები);
- სამეცნიერო-პედაგოგიური ან პრაქტიკული მოღვაწეობის დამადასტურებელი ცნობა;
- გამომქვეყნებული სამეცნიერო შრომების სია;
- სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

კონკურსი ჩატარდება სამ ეტაპად:

- I ეტაპი – წარმოდგენილი დოკუმენტების გადარჩევა;
- II ეტაპი – პრეზენტაცია; III ეტაპი – კონკურსის შეჯამება.

დაინტერესებულმა პირებმა, გთხოვთ, მითითებული დოკუმენტები შემდეგ მისამართზე გამომგზავნეთ: hr@cu.edu.ge

გთხოვთ, საბნის დასახელების ველში მითითებულ შესაბამისი აკადემიური თანამდებობის და დისციპლინის სახელწოდებას! კავკასიის უნივერსიტეტი ითხოვს უფლებას, გადაამოწმოს თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია და დაუკავშირდეს მხოლოდ შერჩეულ კანდიდატებს.

საბუთების მიღება: 2017 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 თებერვლის ჩათვლით

ფასადური რეფორმებით ფონს ვერ გავალთ

ალექსანდრე ჯეჯილაძე
ბანათლებისა და მიწინააღმდეგარის მინისტრი

სოფლის სკოლების პრობლემატიკა

ამ საკითხს ორ ნაწილად დავყოფ. ერთი არის ზოგადი სტრატეგიული დამოკიდებულება სოფლის სკოლებთან, რომელიც ცალსახად იქნება მათი განვითარების მიმართულებით. უკვე ვამზადებთ და იმედი გვაქვს, რომ საკმაოდ მალე, 2017 წელს, წარმოვიდგინო მცირე სკოლების განვითარების სრულიად ახალი კონცეფცია. მიგვაჩნია, რომ გვაქვს საშუალება, სოფლის სკოლა, სასწავლო დაწესებულების ფუნქციის გარდა, დაეჭვიროთ სხვა ფუნქციებით თემში, სოფელში – იქნება ეს ბიბლიოთეკის, კულტურის ცენტრის, იმავე საბავშვო ბაღის თუ სხვ. ეს სახელე მიმართული იქნება სწორედ იმისკენ, რომ შენარჩუნდეს მოსახლეობა მაღალმთიან და მცირეკონტინგენტის სკოლებსა და სოფლებში.

მეორე – რაც შეეხება ცხრაკლასიანი სკოლების გადაქცევას, ასე ვთქვათ, თორმეტკლასიან სკოლებად, აქ უნდა გავითვალისწინოთ ხარისხის მოთხოვნები. იქ, სადაც არის მაღალკვალიფიციური პერსონალი (მოგესხენებათ, ბოლო საფეხურზე ყველაზე მაღალი კვალიფიკაციის პედაგოგები გვჭირდება), სადაც ამის საშუალება იქნება, ყველაგან განვიხილოთ ასეთ შესაძლებლობას. თუმცა, ეს არ არის დაპირება, რომ ყველაგან გავაკეთებთ ამას, იმიტომ რომ, მთავარი ჩვენი ამოცანაა, ყველა მოსწავლეს ნებისმიერ ადგილას უზრუნველყოს ხარისხიანი განათლების მიღების შესაძლებლობა.

და მესამე, რაც მინდა ვთქვა, ტექნოლოგიების განვითარება და სოფლების ინტერნეტიზაცია (რომლებიც მიმდინარეობს) და სწავლების ტექნოლოგიების გამოყენება კიდევ უფრო გააძლიერებს შანსს, სწორედ რომ, სრულფასოვანი განათლება მიიღოს, თუნდაც, სამმა-ოთხმა მოსწავლემ ნებისმიერ პატარა სოფელში და ეს გახდეს კიდევ ერთი საფუძველი მათი ამ სოფლებში შეკავების, საცხოვრებლად დარჩენის. ეს ნამდვილად ჩვენი პრიორიტეტია.

სკოლაგდელი აღზრდა

ახალი კანონი მიღებულია, სტანდარტებზე მუშაობა დაწყებულია. გვეხმარება გაეროს განვითარების ფონდი. თითქმის ყველა სტანდარტი, რომელიც 2017 წელს უნდა ამოქმედდეს, მზადაა. მთავრობის ადმინისტრაციაც ჩართულია ამ პროცესში და იუნისეფიც გვეხმარება. 2017 წლის აპრილიდან დაიწყება კანონის ინპლემენტაცია.

ვამზადებთ სასწავლო პროგრამებს, აღმზრდელ-მასწავლებლების მომზადების ტრენინგ-მოდულებიც უკვე მზადაა. მნიშვნელოვანია, რომ აღმზრდელებს პედაგოგის სტატუსი დაუბრუნდეთ. ესეც ამ კანონის და რეფორმის დადებითი მხარეა.

მოგესხენებათ, რომ ძალიან დიდი მოთხოვნაა საბავშვო ბაღების მომსახურებაზე განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც სახელმწიფომ სრულად აიღო მისი დაფინანსება. ვეხმარებით მუნიციპალიტეტებს, რომლებსაც არ აქვთ საშუალება და ვცდილობთ, ხელი შევუწყოთ, რომ ბავშვ-ბაღები იმ შენობებსა და სკოლებში განლაგდნენ, სადაც გვაქვს საშუალება. მინდა ხაზი გავუსვა, რომ ეს ძალიან წინგადადგმული ნაბიჯია და კანონის ძალაში შესვლა-ამოქმედებას არავითარი საფრთხე არ ემუქრება.

სპეცსკოლების სტატუსი

გვახსოვს, რომ სპეციალურ სკოლებს შეუჩერდათ სტატუსი, უფრო სწორად – ჩამოერთვათ (ეს იყო ფიზიკა-მათემატიკური სკოლები, სხვა მიმართულებით გაძლიერებული სკოლები, მათ შორის ენების მიმართულებით). იმავე პერიოდში, სახელოვნებო და სასპორტო სკოლებზეც მასობრივი იერიში განხორციელდა და, სამწუხაროდ, ფაქტობრივად, ჩვენ დავეკარგეთ (თუმცა, საბოლოოდ არა, მაგრამ ამის მცდელობა იყო) ყველაზე მაღალშედეგიანი სკოლები. ძალიან სასიხარულოა, რომ ეს სკოლები აღდგა, თუმცა, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ აღდგა ნაწილობრივ – ზოგიერთ სკოლას აღუდგა სახელმწიფოს მხარდაჭერა, თუმცა იმავე სახელოვნებო და სასპორტო სკოლების მიმართულებით კიდევ უფრო მეტია გასაკეთებელი.

განათლების რეფორმის ფარგლებში, ვაპირებთ, ამ სკოლებში ხელი შევუწყოთ ზედა კლასებში სპეციალიზაციას, როგორც ეს არის საერთაშორისო მოდელში, თითქმის ყველა ქვეყანაში. ბოლო კლასებში საუკეთესო მოსწავლეებს უნდა უზრუნველყოს საშუალება, ისეთ სკოლებში ისწავლონ, სადაც გაძლიერებული იქნება კონკრეტული მიმართულებები. მათ შორის, აქვე აღვნიშნავ, რომ ამ ხელშეწყობაში მოყვება როგორც საგნობრივი მიმართულებებით გაძლიერებული სკოლები (ფიზიკა, მათემატიკა, ინფორმატიკა, ფილოლოგია თუ სხვ.), ასევე სასპორტო და სახელოვნებო სკოლები. ჩვენ ვგეგ-

მავთ საერთო საცხოვრებლების, ანუ მოსწავლეების საცხოვრებლების აღდგენას იქ, სადაც ამის საშუალებაა და შემდგომ განვითარებას. ესეც ერთ-ერთი მეთოდია, რომ რაიონებიდან, სოფლებიდან ყველაზე ნიჭიერ ბავშვებს მივცეთ საშუალება, რომ კარიერული და პროფესიული ტრამპლინი მიიღონ ძალიან ხარისხიანად. უკვე რამდენიმე თვეა, ვმუშაობთ ბევრ ისეთ სკოლასთან, ვისაც აქვს სურვილი და ხელდასაცემი საშუალება, რომ მეტი მოსწავლე ჰყავდეს და უფრო კონცენტრირებულად, უფრო მაღალი ხარისხის განათლება მისცეს მათ.

ძალიან თვალნათელია – რამხელა სამსახური გაუწია ქვეყანას ამ სკოლებმა და როგორი ხალხია იმ სასპორტო, სახელოვნებო, ფიზიკა-მათემატიკური, უცხოური ენის თუ სხვა სკოლებიდან გამოსული. ეს აუცილებლად იქნება ჩვენი რეფორმის ერთ-ერთი ცენტრალური პრიორიტეტი. მეც ასეთი სკოლიდან ვარ და, ამ შემთხვევაში, სუბიექტური ვარ დადებითად მხარდასაჭერად.

ბამონაშურება

მინდა გამოვეხმაურო იმ კომენტარებს, რაც ზღაპრებს, მულტფილმებს, საბავშვო ლიტერატურას შეეხებოდა. რამდენჯერმე მომხვდა ყურში, რა განათლების მინისტრის საქმეა ამაზე საუბარი. მინდა, ჩემი მოსაზრება გავიზიაროთ ამასთან დაკავშირებით. განათლება შეიძლება გავიგოთ ვიწრო გაგებით, როგორც სასკოლო ან უმაღლესი განათლება და შეიძლება გავიგოთ ფართო გაგებით, როგორც სრულფასოვანი ადამიანის ჩამოყალიბების პროცესი. თუ ამ ფართო გაგებით შევხედავთ, რისი მომხრეც ვარ, ყველაფერი, რაც აყალიბებს ბავშვის ფასეულობების სისტემას, ღირებულებებს, ჩვევებს, უნარებს, განათლების სისტემის და განათლების სფეროს სადარდებელია. ამდენად, მე ვფიქრობ, რომ დებატი იმის თაობაზე, გვჭირდება თუ არა ახალი გმირები, რას აწვდიან ჩვენს შვილებს – „კომბლუ“ იქნება, „ნაცარქექია“ თუ სხვა გმირები ჩვენი ეპოსის, ძალიან მნიშვნელოვანი ნაწილია განათლების რეფორმის.

სკოლაგდელი განათლება, მაგალითად, სულ თამაშზე, მულტფილმზე, სიმღერასა და ლექსზეა აგებული, თუმცა, ეს სწორედ ის პერიოდია, როდესაც ბავშვს ფასეულობები უყალიბდება. დღეს თქვენ რომ არ მოგწონთ პროცესები, რომლებიც ჩვენს საზოგადოებაში მიდის, ეს მხოლოდ ქიმიის და ფიზიკის ცოდნის დეფიციტი არ არის. დაფიქრდით, საიდან მოდის ამდენი ძალადობა, ღვარძლი, ეშმაკობა, ტყუილი, ქონებას ან სავტორო უფლებების წართმევა და ა.შ. მოკლედ, განათლებას უნდა შევხედოთ ამ თემებზე საუბარი. ჩვენ უნდა მოვახერხოთ, რომ 21-ე საუკუნეში ვიხელომდვანელოთ 21-ე საუკუნის ეროვნული ფასეულობებით. მათაც, ვინც მაკრიტიკებს, იცინა, რომ მშობლები ხშირად ცვლიან ზღაპრებს და ისე უყვებიან ბავშვებს, იმიტომ რომ ვერ უხსნის დედა, რატომ აჭმევს ჩიტი მელიას ბარტყებს, რატომ ხდება ათასი უბედურება... ვისაც უნდა, რომ მათი შვილები დაემსგავსონ კომბლეს, ნაცარქექიას თუ სხვა პერსონაჟებს, ჩვენ ვერ დავუშლით, მაგრამ მოდი ვისაუბროთ, ვიმსჯელოთ ამ თემაზე და ვინც იტყვის, რომ რაღაც შესაცვლელია, იმის აზრიც გავითვალისწინოთ.

ფასადური რეფორმებით ჩვენ ფონს ვერ გავალთ, ყველა ასპექტს უნდა შევხვით – საბავშვო ლიტერატურასაც, ლექსებსაც, მულტფილმებსაც და ყველა მიმართულებას, რაც ჩვენი ახალგაზრდობის ფორმირებაში მონაწილეობს. ყველა ქვეყანა, რომელიც მოწინააღმდეგეა განათლების შედეგებით, ძალიან დიდ ყურადღებას აქცევს ყველა ამ ასპექტს და იმიტომ, მოგინოდებთ, აქტიურად გამოთქვით თქვენი მოსაზრება – როგორი უნდა იყოს ჩვენი ახალი გმირი, სად არის ის ზღაპრები, სადაც პატიოსანი შრომით მიიღწევა კეთილდღეობა, სადაც გვერდში დგომით, ერთობით და საერთო პასუხისმგებლობით ვალწვეთ შედეგს. აი, ეს არის მთავარი შეკითხვები, რომლებზეც უნდა ვისაუბროთ და დიდი იმედი მაქვს, ამ სახალხო განხილვაში ყველა ჩაერთვება.

ასევე მნიშვნელოვანია, სად გადის საზღვრები ჩვენი განათლების სისტემის – ამაზე მთელ მსოფლიოში მსჯელობენ და კიდევ ერთი – იმავე ოჯახის დამოკიდებულების შეცვლის გარეშე, შეეძლება თუ არა განათლების სისტემის რეფორმირებას. შეუძლია თუ არა სკოლას ან უმაღლეს სასწავლებელს რამე შეცვალოს, როდესაც ოჯახი არ ცვლის თავის შეხედულებას და დამოკიდებულებას. ძალიან ბევრ

პედაგოგს აქვს მშობლების მხრიდან მხარდაჭერის პრობლემა და მნიშვნელოვანია გავიზიაროთ, რომ ეს საქმე ჩვენი ყველას, გასაკეთებელია ერთად. უნდა ვისაუბროთ ოჯახზეც, საზოგადოების დამოკიდებულებაზეც განათლების, სწავლის, განვითარებისა და ამ რეფორმის მიმართ. ასევე საინტერესოა, რა ადგილი უჭირავს, რა წვლილი აქვს ქართულ ეროვნულ ფასეულობებს ამ სისტემაში. ჩემი მოსაზრებაა, რომ სკოლა (განსაკუთრებით სკოლა), თუმცა სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებებიც, სწორედ ფასეულობების ფორმირებაზე უნდა იყენებდეს კონცენტრირებული. არაერთხელ მითქვამს, რომ სკოლა უნდა იყოს აღზრდის ადგილი, სადაც სწორედ ღირებულებებსა და ურთიერთობებსა აქცენტი გადატანილი და არა მხოლოდ ფაქტობრივ ცოდნაზე. დარწმუნებული ვარ, თუ ჩვენი სკოლა დაეხმარება ადამიანს, რომ ჩამოყალიბდეს უკეთესი პატრიოტი, ქვეყნის მოყვარული, საზოგადოებრივი, სოციალური პასუხისმგებლობის მატარებელი, კეთილი, სათნო ადამიანი, ქიმიის ცოდნას, ფიზიკის, ლიტერატურის და უცხო ენისას, აუცილებლად მოეხდება. მთავარია, შევძლოთ, ჩვენს საზოგადოებას ისეთი შვილები აღვუზარდოთ, რომლებიც იმ ფასეულობების სისტემას გაიზიარებენ, რაც არის ჩვენი საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი.

რა თქმა უნდა, კონკრეტული საგნის სასწავლო პროგრამა აუცილებლად არის ჩვენი სამუშაო, მაგრამ ამაზე უფრო მეტად ჩვენითვის მნიშვნელოვანია სწორედ დებატი და მსჯელობა იმაზე, რა ფასეულობებს ვაზიარებთ მოსწავლეს, უნდა ჩავუნერგოთ თუ არა ჩვენს შვილებს შრომისმოყვარეობა და სად არის ის ისტორიები, რომლებიც ასწავლის მათ შრომისმოყვარეობას (ლიტერატურულ ნაწარმოებსაც ვგულისხმობ, ზღაპრებსაც, მულტფილმებსაც, სიმღერასაც და ცეკვას), სად არის ის მასალა, რომელიც ასწავლის საერთო, ჯგუფურ პასუხისმგებლობას, რომ სადარბაზო ისეთივე მნიშვნელოვანია, როგორც შენი საკუთარი ბინა და ა.შ. მე გეგონია, ერთად უნდა დავფიქრდეთ იმის შესახებ, რომ განათლების სისტემა არ მთავრდება სკოლის ან უნივერსიტეტის საზღვრებში, ნებისმიერ ქუჩა ან ეზო განათლების სისტემის კომპონენტია და რომ მთავარი და გადაწყვეტი ამოცანა ჩვენი განათლების სისტემის არის ადამიანების ქართული, ეროვნული ფასეულობებით აღზრდა.

აუცილებლად მინდა შევხებო „ვეფხისტყაოსანს“. როცა ვთქვი, რომ ნაკლები საზეპირო უნდა იყოს, პირდაპირ „ვეფხისტყაოსნის“ სიძულვილი დამდეს ბრალი, რაც, რა თქმა უნდა, სიმათლეს არ შეეფერება. „ვეფხისტყაოსანი“ ძალიან მიყვარს, მისი მნიშვნელოვანი ნაწილი ზეპირადაც ვიცოც და ხშირ-ხშირად ვკითხულობ. თუმცა, ამ ხალხს, ვისაც ეს არ მოეწონა, როგორც ჩანს, ჰგონია, რომ მინისტრის პირადი შეხედულებების მიხედვით – სანდრო ჯგუფილავს უყვარს თუ არა „ვეფხისტყაოსანი“, ან ქიმი, ან მათემატიკა – უნდა გადაწყვიტოს ჩვენი განათლების სისტემის ბედი, რაც აბსოლუტურად უსაფუძვლო მოსაზრებაა. მე ვარ დაქირავებული მოხელე, ამ შემთხვევაში – მენეჯერი, რომელმაც უნდა მიაღწიოს იმას, რომ სისტემა დაიხვეწოს და წინ წავიდეს. მე თუ „ვეფხისტყაოსანი“ ძალიან მიყვარს და ზეპირად ვსწავლობ მის ნაწილებს, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენს ბავშვებს უნდა დაუძალოთ, ზეპირად ისწავლონ „ვეფხისტყაოსანი“, ან მე თუ მათემატიკა მიყვარდა, ეს არ ნიშნავს, რომ ყველა ბავშვმა საქართველოში მათემატიკა უფრო მეტი მონდომებითა და გაძლიერებით უნდა ისწავლოს.

მივმართავ იმ ხალხს, ვისაც ასეთი შეხედულება აქვს, არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს, რა მოსწონს და რა უყვარს მინისტრს, მთავარია ჩვენ როგორი მოქალაქის აღზრდა გვინდა და რა დასჭირდება ამ მოქალაქეს თავის ზრდასრულ ცხოვრებაში. იმიტომ, მინდა დაგარწმუნოთ, რომ ჩემი პირადი შეხედულებები, შეხება ეს ლიტერატურას თუ ტექნიკურ საგნებს, არანაირ გავლენას არ მოახდენს, მაგალითად, სასწავლო პროგრამის ფორმირებაზე, იმიტომ რომ, რამდენი ადამიანიც არის, იმდენი გზა არსებობს და ჩვენ უნდა შევქმნათ ისეთი სკოლა, ისეთი უმაღლესი სასწავლებელი, ისეთი პროფესიული სასწავლებელი, სადაც თითოეულ ადამიანს შეეძლება თავისი შესაძლებლობის სრულად რეალიზაცია და არ დავაძალებთ იმას, რაც მინისტრს მოსწონს ან რომელიმე საზოგადოებრივ მოღვაწეს, ან მეცნიერს, ან ექსპერტს თუ კონსულტანტს. ეს არის ჩვენი მთავარი ამოცანა და პირობას გაძლევა, რომ ჩვენ სწორედ ამ ამოცანას ვემსახურებით, თქვენი მხარდაჭერით და გვერდში დგომით.

მომამზადა
ლალი თვალაპიზვილა

აქტუალური თემა

„რთული ქვევა“ – გამომწვევი მიზეზები და პრობლემების მოგვარების გზები

მანანა ყიფიანი

მოზარდის ნებისმიერი ქვევითი გადახრა, რომელიც საზოგადოებაში აღიარებულ ნორმებს ცდება, ქვევითი და ემოციური პრობლემებითაა გამოწვეული. არაჯანსაღი სოციალური გარემო ხელს უწყობს მოზარდების ფსიქო-ემოციური პრობლემების განვითარებას. უსიძლოებების აზრით, ქვევითი და ემოციური პრობლემების გამოწვევი მიზეზი მრავალ ფაქტორს უკავშირდება, ხშირ შემთხვევაში ოჯახურ გარემოს. ოჯახში ძალადობა გავრცელებულია და მოზარდებში იწვევს როგორც მოკლე, ასევე გრძელვადიან პრობლემებს, რომელთა აღრულები იდენტიფიცირება ძალიან მნიშვნელოვანია იმისთვის, რომ გავრცელებული ოჯახში ძალადობის შედეგად განვითარებული ემოციური და ქვევითი დარღვევები. მასწავლებლებს აქვთ ყველაზე მეტი საშუალება, დროულად ამოიცნონ ოჯახში ძალადობის ნიშნები და აუცილებელი ცვლილებები შეიტანონ მოსწავლის პრობლემურ ცხოვრებაში.

რამდენად ხშირია ქვევითი და ემოციური პრობლემები სკოლის მოსწავლეებში, რით არის გამოწვეული და დროულად ხდება თუ არა მათი იდენტიფიცირება, დასაძრავ და მოგვარება – ამ საკითხებზე რამდენიმე სკოლის დირექტორს და ფსიქოლოგს გავსაუბრებთ.

მანანა თურქაძე, 51-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: „მოგვხვდებით ჩვენი სკოლის კონტინგენტი საკმაოდ დიდია, 2500-ზე მეტი მოსწავლე სწავლობს შესაბამისად, ქვევითი და ემოციური პრობლემების შემთხვევები არც თუ იხე ცოტა გვაქვს. მოსწავლეების რთული ფსიქოლოგიური მდგომარეობა სხვადასხვა ფორმით გამოიხატება – საკუთარი თავისა და შინაგანი ემოციების ვერ მართვით, დეპრესიით, შფოთვით, გაკვეთილის ჩაშლის მცდელობით, აგრესიით და ა.შ. ქვევითი თუ ემოციური პრობლემებს უამრავი ფაქტორი განაპირობებს. არ არსებობს მისი მხოლოდ ერთი გამოწვევი მიზეზი, ასეთი ძალიან ბევრია, დაწყებული როგორც გარე, ისე შინაგანი ფაქტორებით – ოჯახური კონფლიქტები, კომპიუტერთან მიჯაჭვულობა, ძალადობა, მისტიკური/ფანტასტიკის უარყოფითი ლიტერატურის გავლენა... აუცილებლად უნდა დაეხმოს იაპონური ანიმაციური ფილმი – „ანიმე“, რომელიც უარყოფით გავლენას ახდენს ბავშვების ფსიქიკაზე. ქვევითი და ემოციური პრობლემების განსაკუთრებით გარდატეხის ასაკში, VII-IX კლასებში ხვდება. ძირითადად, მათი ასეთი ქვევა ხელს უშლის გაკვეთილის მსვლელობას.“

მაგალითად, დანებობა კლასებში, ამის ერთ-ერთი მიზეზი სკოლისთვის სათანადო მზაობის არქონაა, რაც ხშირად ემოციური მოუწინაველობის ბრალია. თუ მისი დაძლევა თავიდანვე არ მოხდა, მომავალში, შეიძლება, უფრო რთული ემოციური პრობლემებამდე მივიყვანოს. ოჯახური კონფლიქტები; არაჯანსაღი გარემო; ყურადღების ნაკლებობა, ურთიერთობის (აღზრდის) არასწორი სტილი და სხვ. ნეგატიურ გავლენას ახდენს პიროვნების ფსიქოტიკის ჩამოყალიბების პროცესში, ასევე, ფსიქოლოგიური ტრავმა ანუ ძლიერი სტრესისგან გამოწვეული ფსიქოლოგიური რეაქცია. ამის ერთ-ერთი მაგალითი შეიძლება იყოს ახლოდანი ადამიანის დაკარგვა, ბუნებრივი კატაკლიზმები, ძალადობრივი გამოცდილება. პოსტტრავმულ მდგომარეობაში ბავშვებს აქვთ ემოციური და ქვევითი პრობლემების სხვადასხვაგვარი გამოხატულება. ასეთ დროს ისინი უცხო (არასტანდარტულ) პიროვნულ თავისებურებებს ავლენენ, ამას კი შეიძლება სოციალური გამოწვევა მოჰყვეს, რაც გარემოსა და პიროვნების ურთიერთგავლენის ხარვეზს ხდობს. ზოგადად, როგორც აღვნიშნეთ, რთული ქვევითი და ემოციური მდგომარეობები კომპლექსური ხასიათისაა და მრავალ ფაქტორზეა დამოკიდებული. იქიდან გამომდინარე, რომ მოსწავლე სკოლაში დიდ დროს ატარებს და ბევრ ადამიანთან უნებს ურთიერთობა (მასწავლებლები, თანატოლები), ფსიქოლოგიური მდგომარეობების გამოვლინება უმეტესად სკოლაში ხდება.“

სხვა ბავშვები. ასეთი ბავშვები სსმ მოსწავლეები არიან, ამიტომ განსხვავებული სერვისით სარგებლობენ. მათთვის ინდივიდუალურ გეგმას ადგენენ მასწავლებელი, სპეცმასწავლებელი და ფსიქოლოგი, რომლებიც მთელი წლის განმავლობაში შეთანხმებულად მუშაობენ, რათა მიაღწიონ იმ მაქსიმუმს, რისი მიღწევაც ბავშვს შეუძლია. სკოლაში სულ 20 სსმ მოსწავლე გვყავს.“

ქვევითი და ემოციური პრობლემები თანატოლებთან ურთიერთობაში ვლინდება ან გარკვეული ქმედებით, ან სრული უმოქმედობით. ამას, პირველი, სწორედ რომ, პედაგოგები ამჩნევენ. ძირითადად, ეს მოსწავლეზე აკადემიური მოსწრების კუთხითაც აისახება, მაგალითად, უჭირს კონცენტრაცია, დამახსოვრებულის აღდგენა და ა.შ. ქვევითი პრობლემები მრავალი სახისაა, ყველაზე აქტუალური პრობლემაა აგრესიული ქვევა, პედაგოგის ან თანაკლასელის მიმართ გამოვლენილი პროტესტით ან დესტრუქციული კუთხით, მაგალითად, გაკვეთილის ჩაშლა, ყვირილი და სხვ. ეს ყველაზე თვალმისაცემი ქვევაა და შესაბამისად, იდენტიფიცირება მარტივდება. ასევე, ქვევითი პრობლემა შეიძლება ემოციური პრობლემებით იყოს გამოწვეული. ემოციური ქვევა უფრო შფოთვითი ტიპის პრობლემებს უკავშირდება, რაც ზემოთ განვიხილეთ. მარტივად ეს შეიძლება დავინახოთ, თუ ბავშვი ვერ გამოდის დაფასიდან, ვერ ყველა გაკვეთილს, იბნევა, წითლდება, გულსცემს უსმირდება და ა.შ. ჩემი საქმიანობა მხოლოდ მოსწავლეებთან ურთიერთობით არ შემოიფარგლება, პარალელურად ვთანამშრომლობ მშობლებთან და მასწავლებლებთან. ფსიქოგანათლებას სკოლაში ძალიან დიდი როლი უკავია. არის თემები, რომლებზეც მასწავლებლებთან ერთად ვმუშაობ: ლიდერობა, სტრუქტურები, კონფორმიზმი და სხვ.“

რაც შეეხება ქვევითი და ემოციური პრობლემის: გვქონდა ასეთი შემთხვევა, მოსწავლე სკოლაში არ იქცეოდა ცუდად, მაგრამ სახლიდან მოსულს აღენიშნებოდა სილურჯეები. დავინტერესდით, გამოვიკვლიეთ მისი ოჯახური მდგომარეობა და აღმოჩნდა, რომ დედა გარდაცვლილი ჰყავდა, ზრდიდა ბებია და მამა, რომელსაც სხვა ოჯახი ჰყავდა. ბავშვს აიძულებდნენ გასულიყო ქუჩაში და რაიმე გაეყიდა, რის გამოც გაკვეთილების გაცდენა უწყვეტად. თუ ბავშვი არ დაუფერებდა, სცემდნენ. როცა მამას გავესაუბრეთ, თქვა: რად მინდა ასეთი შვილი, ყელს გამოვჭრი და გადავადგებო. ჩართეთ სოციალური სამსახური, ბავშვი გაამცილეს, დღეს დროებით ოჯახში ცხოვრობს და ბედნიერად გრძნობს თავს. როდესაც ბავშვს ქვევითი და ემოციური პრობლემები აღენიშნება, პირველ რიგში, აუცილებლად უნდა გამოვიკვლიოთ მისი ქვევის გამოწვევი მიზეზი. თითოეული ბავშვი ინდივიდუალურად უნდა მიუვადგეთ. ჩემი გამოცდილებით, ძირითადად, ასეთი ბავშვები ოჯახური პრობლემების გამო ხდებიან ქვევითი და ემოციური დარღვევის მქონე. მქონდა შემთხვევა, როცა რთული ქვევისთვის მოსწავლის მშობელი დავიბარე, რომელმაც მითხრა, რა ვქნა, სცემა მამამისმა, მაგრამ მანაც ვერაფერს ვაგებინებო. წარმოვიდგენით, 6-7 წლის ბავშვზე საუბარი და მშობელი დარწმუნებულია, რომ პრობლემას ცემით მოავგარებს.“

ქვევითი და ემოციური პრობლემები თანატოლებთან ურთიერთობაში ვლინდება ან გარკვეული ქმედებით, ან სრული უმოქმედობით. ამას, პირველი, სწორედ რომ, პედაგოგები ამჩნევენ. ძირითადად, ეს მოსწავლეზე აკადემიური მოსწრების კუთხითაც აისახება, მაგალითად, უჭირს კონცენტრაცია, დამახსოვრებულის აღდგენა და ა.შ. ქვევითი პრობლემები მრავალი სახისაა, ყველაზე აქტუალური პრობლემაა აგრესიული ქვევა, პედაგოგის ან თანაკლასელის მიმართ გამოვლენილი პროტესტით ან დესტრუქციული კუთხით, მაგალითად, გაკვეთილის ჩაშლა, ყვირილი და სხვ. ეს ყველაზე თვალმისაცემი ქვევაა და შესაბამისად, იდენტიფიცირება მარტივდება. ასევე, ქვევითი პრობლემა შეიძლება ემოციური პრობლემებით იყოს გამოწვეული. ემოციური ქვევა უფრო შფოთვითი ტიპის პრობლემებს უკავშირდება, რაც ზემოთ განვიხილეთ. მარტივად ეს შეიძლება დავინახოთ, თუ ბავშვი ვერ გამოდის დაფასიდან, ვერ ყველა გაკვეთილს, იბნევა, წითლდება, გულსცემს უსმირდება და ა.შ. ჩემი საქმიანობა მხოლოდ მოსწავლეებთან ურთიერთობით არ შემოიფარგლება, პარალელურად ვთანამშრომლობ მშობლებთან და მასწავლებლებთან. ფსიქოგანათლებას სკოლაში ძალიან დიდი როლი უკავია. არის თემები, რომლებზეც მასწავლებლებთან ერთად ვმუშაობ: ლიდერობა, სტრუქტურები, კონფორმიზმი და სხვ.“

რაც შეეხება ბულინგის თემას, ამაზე ოჯახმა და სკოლამ ერთობლივად უნდა იმუშაონ. მოსწავლე, რომელსაც ეზიზღება სკოლაში მოსვლა, რა თქმა უნდა, ბულინგის მსხვერპლია. ეს შემთხვევა აუცილებლად უნდა გამოვიკვლიოთ, რათა დროულად გადავჭრათ პრობლემა.“

ფვიქრობ, დიდ გავლენას ახდენს მოზარდის ფსიქიკაზე არასწორად შერჩეული ინტერნეტ თამაშები, მხატვრული ლიტერატურა, ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმები. თუმცა, ამასაც სათანადო კვლევა სჭირდება, რადგან ეს ვერ იქნება გამოწვევი მიზეზი, მას შეუძლია ხანდახან გაამწვავოს პრობლემა. მოსწავლეები ზოგჯერ საკუთარი სურვილით მოდიან ჩემთან ხანდახან, პედაგოგის ან მშობლის თხოვნით. რადგან სკოლის ფსიქოლოგი არ ატარებს თერაპიულ ხანგრძლივ კურსს, ამიტომ მხოლოდ კონსულტაციებით შემოვიფარგლები. თუ პრობლემის დაძლევა ვერ ვახერხებ და ბავშვი საჭიროებს თერაპიას, ამ შემთხვევაში, ვამისამართებ განათლების სამინისტროს მანდატურის სამსახურთან არსებულ, ფსიქოლოგიური დახმარების ცენტრში.“

არიან მშობლები, რომლებსაც არ სურთ, რომ მათმა შვილმა კონსულტაცია გაიაროს ფსიქოლოგთან. ჰგონიათ, რომ ბავშვს არაფერი სჭირს. ამ შემთხვევაში, სკოლას აქვს უფლება, მიმართოს განათლების სამინისტროს მულტიდისციპლინარულ გუნდს ან მანდატურის სამსახურის ფსიქოლოგიურ ცენტრს. მხოლოდ სერვისით სარგებლობის შემდეგ ხდება მშობელი, რომ აუცილებელი ყოფილა მისი შვილის დახმარება და მადლობასაც კი გვიხდის.“

ფვიქრობ, დიდ გავლენას ახდენს მოზარდის ფსიქიკაზე არასწორად შერჩეული ინტერნეტ თამაშები, მხატვრული ლიტერატურა, ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმები. თუმცა, ამასაც სათანადო კვლევა სჭირდება, რადგან ეს ვერ იქნება გამოწვევი მიზეზი, მას შეუძლია ხანდახან გაამწვავოს პრობლემა. მოსწავლეები ზოგჯერ საკუთარი სურვილით მოდიან ჩემთან ხანდახან, პედაგოგის ან მშობლის თხოვნით. რადგან სკოლის ფსიქოლოგი არ ატარებს თერაპიულ ხანგრძლივ კურსს, ამიტომ მხოლოდ კონსულტაციებით შემოვიფარგლები. თუ პრობლემის დაძლევა ვერ ვახერხებ და ბავშვი საჭიროებს თერაპიას, ამ შემთხვევაში, ვამისამართებ განათლების სამინისტროს მანდატურის სამსახურთან არსებულ, ფსიქოლოგიური დახმარების ცენტრში.“

ჩვენს სკოლაში 720 მოსწავლეა. რომ არა მანდატურის სამსახური, ალბათ, მარტო პედაგოგები და სკოლის დირექცია ვერ შევძლებდით იმ პრობლემების მოგვარებას, რომელიც არა მარტო ჩვენთან, არამედ, ზოგადად, თითქმის ყველა სკოლაშია. მანდატურის ძალიან დიდი ფუნქცია აკისრია და სკოლაში მისი არსებობა აუცილებელია უსაფრთხოებისთვის. ჩვენი მანდატურები ძალიან დიდ დახმარებას გვიწვევენ.“

ფვიქრობ, დიდ გავლენას ახდენს მოზარდის ფსიქიკაზე არასწორად შერჩეული ინტერნეტ თამაშები, მხატვრული ლიტერატურა, ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმები. თუმცა, ამასაც სათანადო კვლევა სჭირდება, რადგან ეს ვერ იქნება გამოწვევი მიზეზი, მას შეუძლია ხანდახან გაამწვავოს პრობლემა. მოსწავლეები ზოგჯერ საკუთარი სურვილით მოდიან ჩემთან ხანდახან, პედაგოგის ან მშობლის თხოვნით. რადგან სკოლის ფსიქოლოგი არ ატარებს თერაპიულ ხანგრძლივ კურსს, ამიტომ მხოლოდ კონსულტაციებით შემოვიფარგლები. თუ პრობლემის დაძლევა ვერ ვახერხებ და ბავშვი საჭიროებს თერაპიას, ამ შემთხვევაში, ვამისამართებ განათლების სამინისტროს მანდატურის სამსახურთან არსებულ, ფსიქოლოგიური დახმარების ცენტრში.“

მარიამ გახუტიშვილი, 141-ე საჯარო სკოლის ფსიქოლოგი: „მართალია, ძირითადად, ქვევით და ემოციური პრობლემებს ვაწყდებით სსმ მოსწავლეებთან, მაგრამ იყო შემთხვევა, როცა მოსწავლეს ჯერ არ ჰქონდა დადგენილი სტატუსი და გამოკვლევის შედეგად აღმოჩნდა, რომ ოჯახური ძალადობის მსხვერპლი იყო, რის გამოც აგრესიას სკოლაში ავლენდა. ჩვენ ეს ბავშვი გადავამისამართეთ ფსიქოლოგიურ სამსახურში. თანამშრომლობა შედგა და შედეგით კარგი გვაქვს. მათი მხრიდან იყო რეკომენდაციები მშობლის, მასწავლებლის, დირექტორის და ჩვენ მიმართაც, რომლებიც გავითვალისწინეთ.“

ფვიქრობ, დიდ გავლენას ახდენს მოზარდის ფსიქიკაზე არასწორად შერჩეული ინტერნეტ თამაშები, მხატვრული ლიტერატურა, ანიმაციური თუ მხატვრული ფილმები. თუმცა, ამასაც სათანადო კვლევა სჭირდება, რადგან ეს ვერ იქნება გამოწვევი მიზეზი, მას შეუძლია ხანდახან გაამწვავოს პრობლემა. მოსწავლეები ზოგჯერ საკუთარი სურვილით მოდიან ჩემთან ხანდახან, პედაგოგის ან მშობლის თხოვნით. რადგან სკოლის ფსიქოლოგი არ ატარებს თერაპიულ ხანგრძლივ კურსს, ამიტომ მხოლოდ კონსულტაციებით შემოვიფარგლები. თუ პრობლემის დაძლევა ვერ ვახერხებ და ბავშვი საჭიროებს თერაპიას, ამ შემთხვევაში, ვამისამართებ განათლების სამინისტროს მანდატურის სამსახურთან არსებულ, ფსიქოლოგიური დახმარების ცენტრში.“

ქვევითი და ემოციური პრობლემების შემთხვევები გვხვდება როგორც მაღალ, ასევე დაწყებით კლასებში. პირველი კლასის

ევატერინე ბურკიაშვილი, 51-ე საჯარო სკოლის ფსიქოლოგი: „ბავშვის სოციალური და ემოციური განვითარება უმნიშვნელოვანესია გარემოში მისი ადეკვატური, სრულფასოვანი ფუნქციონირებისთვის. ფიზიოლოგიურ და კოგნიტურ ცვლილებებთან ერთად სოციალურ-ემოციური ცვლილებები ეხმარება ბავშვს იმის განსაზღვრაში, თუ ვინ გახდება ის მომავალში. მოზარდის ფსიქოლოგიური პრობლემები შეგვიძლია მოვიზიაროთ ქვევითი და ემოციური სირთულეები.“

მარინე სამუშია, 141-ე საჯარო სკოლის დირექტორი: „რთული ქვევის და ფსიქიკური აშლილობის მქონე ბავშვები სკოლაში ნაკლებად გვყავს. ძირითადად, ჩვენს მოსწავლეებს, სწავლის პრობლემები აქვთ, ვერ ითვისებენ ყველა საგანს ისე, როგორც

ქვევითი და ემოციური პრობლემების შემთხვევები გვხვდება როგორც მაღალ, ასევე დაწყებით კლასებში. პირველი კლასის

აქტუალური თემა

მოსწავლე, რომელსაც ჰყავდა მამინაცვალი და მისი მხრიდან ძალადობის მსხვერპლი იყო, სკოლაში, თანაკლასელების მიმართ, აგრესიულ ქცევას ავლენდა; გვექონდა შემთხვევა დანყებით კლასში, როცა ბიჭი თანაკლასელებს დაუნიღებდა ურტყამდა. ეს ბავშვიც ოჯახური ძალადობის მსხვერპლი იყო და მისი ქცევაც ამით იყო განპირობებული.

ქცევით და ემოციურ პრობლემასთან დაკავშირებული ყველა შემთხვევა დროულად იქნა იდენტიფიცირებული და მოგვარებული. მანდატურის ფსიქოლოგიურ ცენტრთან აქტიურად ვთანამშრომლობთ. ისინი დიდ დახმარებას გვინვენ და ძალიან კარგ და საჭირო საქმეს აკეთებენ. სასურველია, ცენტრი კიდევ უფრო გაფართოვდეს. ზოგადად უნდა გაძლიერდეს ფსიქოლოგის ინსტიტუტი, უნდა გავუშვათ სოციალური ოჯახური მდგომარეობის შესასწავლად, სადაც ხელი მივიწვინებთ, აქტიურად უნდა ჩაერთოს მშობელი, მასწავლებელი, საზოგადოება.

ოჯახური ძალადობა, ოჯახში მამაკაცების დომინანტობა ზღვარს გადადის, რაც მოზარდებზე უარყოფით გავლენას ახდენს. მაღალ კლასებში მქონდა შემთხვევა, როდესაც ბიჭი მოვიდა ჩემთან და მითხრა, მამა მცემს. დავიბარეთ მამა სკოლაში, ვესაუბრეთ, მასაც არ დაუშავდა ფაქტი, ეამაყებოდა კიდევ, რომ შვილს ფიზიკურად სჯიდა, საკუთარ ქცევაში უცნაურს ვერაფერს ხედავდა. მოზარდების ფსიქიკური აშლილობის ერთერთი პრობლემა ეკონომიკური გაჭირვებაა. ბიჭმა, რომელმაც დახმარებისთვის მოგემართა, მამამო, თუ რა გაჭირვებაში ცხოვრობს მისი ოჯახი, მამა თამაშობს ტოტალიტარობა, როცა თანაკლასელები ერთობიან, მათთან ერთად ვერ ახერხებს ყოფნას, რასაც ძალიან განიცდის და შესაბამისად სტრესშია. დედა და მამა, გაჭირვების გამო, ხშირად ჩხუბობენ მისი თანდასწრებით. ასეთ შემთხვევაზე გვექონდა, როცა დამრიგებელმა მოისმინა, მეხუთეკლასელი თანაკლასელს რომ ეუბნებოდა: ყელს გამოგჭრი, ნანლავეებს ამოგიბრუნებ და მაგ ნანლავეებს გაყურებინებო, ჯერ ბავშვს გავსაუბრებ, მერე დავიბარებ დედა, რომელმაც მითხრა, რომ მისი შვილი რაღაც თამაშებს თამაშობდა კომპიუტერში. ბიჭმაც აღიარა. როცა ინტერნეტში მოვიძიე თამაშის დასახელება, სიმართლე გითხრათ, იმდენად საშინელი თამაში იყო, ვერ ვუყურებ. თუმცა, ქცევითი და ემოციური პრობლემების გამოწვევები ფაქტორად მარტო კომპიუტერს ვერ დავასახელებთ. ძალიან მნიშვნელოვანია აღზრდის მეთოდები. დაახლოებით რომ ითქვას, 30 მშობლიდან 20-მა არ იცის, როგორ აღზარდოს სწორად შვილი, ვერ ფლობს ქცევის მართვის სტრატეგიებს. ზოგადად, მშობლების ფსიქოგანათლება ძალიან დაბალ დონეზეა. ამ კუთხით მათთან მუშაობა, აუცილებლად უნდა დაიწყოს. მასწავლებლის ცნობიერება, კი ნამდვილად შეიცვალა, უმეტესობა კარგად ფლობს მოსწავლესთან მიდგომის უნარებს და არამდგრადი ემოციური სიტუაციების მართვაც შეუძლია“.

თამარ კაპანაძე, პირველი კლასიკური გიმნაზიის დირექტორი: „ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე ბავშვები სკოლაში, რა თქმა უნდა, გვეყავს. ეს პრობლემა დანყებითი კლასებიდანვე იჩენს თავს. განსაკუთრებით მე-5 კლასში იკვეთება, მოგვსენებათ მათ ახალ გარემოსთან უნებურ შეგუება და ადაპტირებას რთულად გადიან. თუმცა, ყველანაირად ვცდილობთ, დროულად შევნიშნოთ და გამოვავლინოთ პრობლემა. ფსიქოლოგიურ ცენტრთან, რა თქმა უნდა, ვთანამშრომლობთ და ვამისამართებთ მათთან მსგავსი ტიპის მქონე ბავშვებს. პრობლემის გამოწვევი მიზეზი ძალიან ბევრია. როდესაც ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე ბავშვების ოჯახების კვლევა ტარდება, სამწუხაროდ, ეს პირდაპირ კორელაციაშია ოჯახში პრობ-

ლემებთან. ასეთი ბავშვი სტრესირებულია, არის უყურადღებოდ, მშობლებს მისთვის არ სცალიათ, ან ბევრი დედამამიშვილი ჰყავს, ან ხელმოკლე ოჯახიდანაა და ა.შ. ეს ყველაფერი გავლენას ახდენს ემოციურ ფონზე. საბედნიეროდ, ასოციალური ქცევის ბავშვი სკოლაში არ გვეყავს. ძალიან დიდი პრობლემაა იდენტიფიცირება. რადგან ამ საკითხში ჩვენ არ ვართ კომპეტენტურები (არც მე და არც პედაგოგები), პრობლემის იდენტიფიცირებას ნაკლებად ვახდენთ, ვამბობთ, რომ არის ცვლადი ბავშვი, დამშვიდდება, არადა ბავშვს რეალურად დახმარება სჭირდება. ჰიპერაქტიურობა, ყურადღების დეფიციტი, ეს ის სიმპტომებია, რომლებიც ქცევის პრობლემებს იწვევს. მანდატურის სამსახური დიდ დახმარებას გვინებს მათ მოგვარებაში, თუმცა მანდატურები, ძირითადად, სკოლის უსაფრთხოებაზე არიან ორიენტირებული. ამიტომ მასწავლებლის, მშობლის და დამრიგებლის მუშაობა და ძალისხმევაა საჭირო, რათა ასეთი ქცევის ბავშვი ყურადღების მიღმა არ დარჩეს“.

თამაზ ნეკაშვილი, პირველი კლასიკური გიმნაზიის ფსიქოლოგი: „ქცევითი და ემოციური პრობლემები გარდატეხის ასაკში უფრო ხშირად გვხვდება, განსაკუთრებით VII-VIII კლასებში. ამ პერიოდში უფრო მწვავედ მოზარდების ფსიქო-ემოციური მდგომარეობა იქნება ეს შფოთვა, დაძაბულობა, დეპრესია თუ ა.შ. ამ საკითხებთან დაკავშირებით ერთობლივად ვმუშაობთ, მეროგორც სკოლის ფსიქოლოგი, დირექტორი, მასწავლებლები და თავისთავად მშობლები. ქცევის პრობლემები, ცხადია, ვეპაქვს არა მარტო მოზარდებში, არამედ დანყებით კლასებშიც. ვიცით, რომ სკოლამდელი ასაკის ბავშვის ქცევის ნამყვანი ფორმა თამაშია, როცა ბავშვი სკოლაში შემოდის, მას გარკვეული წესების დაცვა უხდება, უჭირს ახალ გარემოსთან შეგუება, თუნდაც 45 წუთი გაკვეთილზე, მერსთან ჯდომა. ამის გამო შესაძლებელია, გარკვეულმა ქცევითმა გადახრებმა იჩინოს თავი. თუმცა, ეს დროებითია. გარემოსთან ადაპტაციის შემდეგ პრობლემებიც იკლებს. მნიშვნელოვანია, მასწავლებელი იყოს ინფორმირებული, იცოდეს რა გააკეთოს ასეთ შემთხვევაში, როგორ მოიქცეს. როცა ბავშვს ქცევითი და ემოციური პრობლემები აქვს და მისი ქცევითი გაკვეთილის მსვლელობას ხელი ეშლება, რა თქმა უნდა, ის თავად არ მოდის ჩვენთან, დასახმარებლად მოგვმართავს პედაგოგი. ხოლო როცა მოსწავლე კარგად არ გრძნობს თავს, ანუ ხეხებს შფოთვა, დეპრესია, ასეთ შემთხვევაში, თვითონ ბავშვი მოგვმართავს. ქცევითი პრობლემები გვხვდება როგორც კლასებში, ისე ბიჭებში. პრობლემის გამოწვევი უამრავი ფაქტორი არსებობს. ჩემი პრაქტიკიდან გამომდინარე, ბავშვების ქცევაზე გავლენას ახდენს გარემო, ოჯახი, სამეგობრო წრე, კლასი, სკოლა. ქცევა გადმოტანილია იმ გარემოდან, სადაც ცხოვრობს, მაგალითად, ძალადობის ფაქტს შეიძლება ხედავდეს ოჯახში. ხშირად ქცევა უვითარდებათ დაკვირვების გზით, სწავლობენ ოჯახში, ქუჩაში, კომპიუტერულ თამაშებში... ნებისმიერ ადგილას და ხდებიან მიმბაძველები. ფსიქოლოგიაში ცნობილია, რომ ყოველი ბავშვი დაინსწავლის იმას, რასაც ხედავს“.

პრობლემები შეიძლება დაიწყოს ადრეულ ასაკშიც. პერიოდში. ადრეული ტრავმული გამოცდილება, რომელიც ბავშვმა შეიძლება ოჯახში, საბავშვო ბაღში მიიღოს, შესაძლოა გახდეს ემოციური პრობლემების გამოწვევი მიზეზი, რაც ვლინდება სასკოლო შფოთვად. შეიძლება ბავშვი თავს არიდებდეს კლასის სის გამოსვლას, პრეზენტაციის გაკეთებას, შერყობს ნაწილმატებლობის შიში – ასეთი პრობლემები ძალიან ხშირად გვხვდება ბავშვებში, რასაც მივყავართ დაბალ აკადემიურ მოსწრებად. მნიშვნელოვანია, რომ ფსიქოლოგიური მუშაობა საბავშვო ბა-

ლიდან დაიწყოს, რათა არ ჩამოუყალიბდეთ რაიმე სახის ემოციური პრობლემა, რაც მოზარდობის ასაკში ხელს შეუშლით გახდენ საზოგადოების სრულფასოვანი წევრები.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენს სკოლაში წლებია მუშაობს ფსიქოლოგი და მშობლებმა კარგად იციან მისი ფუნქციების შესახებ, როცა ასეთ პრობლემასთან გვაქვს საქმე, რატომღაც, უჭირთ მისი გააზრება. პირველი რეაქცია მათი მხრიდან არის უარყოფა, არ სჯერათ, რომ მათი შვილი ასე იქცეოდა და იწყება სხვაზე გადაბრალება. თუმცა, როცა მათ ესაუბრება სკოლის ფსიქოლოგი, მასწავლებლები, დირექტორი, ნელ-ნელა ხდებიან, რომ მათ შვილშიც არის პრობლემა და მხოლოდ ამის შემდეგ იწყება მის მოსაგვარებლად მუშაობა.

რა თქმა უნდა, ფსიქოლოგიურ ცენტრს მივმართავ ხოლმე დახმარებისთვის. ჩემი უპირველესი მოვალეობა სსმ მოსწავლეებთან (ასეთი სკოლაში სულ 12 ბავშვია) ინდივიდუალურ პროგრამაზე მუშაობაა. როცა სხვა პრობლემები იჩენს თავს, თუნდაც ქცევითი და ემოციური, ასეთ ბავშვებს პირველადი შეფასებისა და კონსულტირების შემდეგ ვამისამართებ ფსიქოლოგიურ ცენტრში. სკოლის გარემოში, ცხადია, მათ ვერ გავუწევთ ფსიქოთერაპიულ მომსახურებას“.

ნათია ლოლაშვილი-მერებაშვილი, თბილისის მე-4 საჯარო სკოლის დირექტორი: „ზოგადად ქცევითი და ემოციური პრობლემები მოსწავლეებში მეტ-ნაკლებად გამოხატულია და ამას ვალიარებთ კიდევ. ვერ ვიტყვი, რომ მდგომარეობა მძიმეა, თუმცა სკოლაში გვექონდა რამდენიმე შემთხვევა.“

მანდატურის სამსახურის ფსიქოლოგიური ცენტრის მომსახურება მხოლოდ ერთხელ დაგვჭირდა. ასეთი შემთხვევა საბაზო საფეხურის მოსწავლესთან გვექონდა. ძირითადად, მისი ქცევითი და ემოციური პრობლემა გამოიხატებოდა გაკვეთილის ჩაშლის მცდელობაში, რომელიც არ იყო მიმართული მხოლოდ ერთი პედაგოგის მიმართ. როცა ამ ბავშვის მდგომარეობით დავინტერესდით, აღმოჩნდა, რომ მისი ქცევა გამოწვეული იყო ოჯახის ფაქტორით. გაკვეთილის ჩაშლის მცდელობის გარდა, მოზარდი აგრესიას ავლენდა თანაკლასელების მიმართაც. მას ჰქონდა ძალისმიერი მეთოდების გამოყენების, ძალის დემონსტრირების სურვილი, იყო კონფლიქტური თანაკლასელებთან. რა თქმა უნდა, მშობელი ჩავაყენეთ საქმის კურსში, რომელიც დავთანხმდა და მიმართეს ფსიქოლოგიურ ცენტრს. მას დინამიკაში ვაკვირდებით, შედეგები საგრძნობლად გასამჩნევია. რაც მთავარია, მოსწავლემ იგრძნო თანადგომა და სიყვარული.

ალსანიშნავია, რომ ასეთ შემთხვევებში მშობლები მოდიან თანამშრომლობაზე, ისინი შეგნებთ, გაგებით ეკიდებიან შვილთან დაკავშირებულ პრობლემას, გვეხმარებიან მის მოგვარებაში. თუმცა, ისეც ხდება, რომ მშობელს დასარწმუნებლად მეტი დრო გვეჭირდება.

რაც შეეხება ბულინგის თემას, მეტ-ნაკლებად, ეს პრობლემაც არსებობს სკოლაში. ამიტომაც ვცდილობთ მოსწავლეები სხვადასხვა აქტივობებში ჩართოთ, ამ თემაზე ხშირად ვესაუბრებთ, რომ ავამალოთ მათი ცნობიერება.

სამწუხაროდ, სკოლაში არ გვეყავს ფსიქოლოგი. თუმცა, საბედნიეროდ, რთული შემთხვევებიც არ გამოვლენილა. ვიცით, რომ საჭიროების შემთხვევაში შეგვიძლია, დახმარებისთვის ფსიქოლოგიურ ცენტრს მივმართოთ.

სკოლაში 940 მოსწავლეა, სკოლის უსაფრთხოებაზე სამი მანდატური ზრუნავს. ისინი ძალიან დიდ დახმარებას გვინვენ, შესწავლილი ჰყავთ თითოეული მოსწავლე და გვეხმარებიან პრობლემების გამოვლენასა და მოგვარებაში“.

კვდაპოთა დასახარებალად

მარიამ დავითაშვილი

გაკვეთილის მიზნები

გაკვეთილის შემდეგ მოსწავლეები შეძლებენ:

- გაიგონ რა არის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს დანიშნულება
- განასხვავონ ის სხვა სასამართლო პროცესებისგან
- იმსჯელონ ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს საჭიროებაზე და ნაფიცი მსაჯულების პასუხისმგებლობის მაღალ ხარისხზე.

გაკვეთილის გეგმა

- გონებრივი იერიში;
- განმარტება;
- ფილმის ჩვენება (თორმეტი განრისხებული მამაკაცი);
- დისკუსია;
- გაკვეთილის შეჯამება.

გაკვეთილის მსვლელობა

1. დაუსვანთ მოსწავლეს კითხვები:

რა არის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო?
რისთვის არსებობს ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო?
რით განსხვავდება ის სხვა სასამართლო პროცესებისგან?

2. მოსწავლეს განუმარტოთ:

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო საქართველოში 2010 წლიდან ამოქმედდა და ის წმინდა კლასიკური, ამერიკულ-ინგლისური მოდელით მუშაობს. ამ მოდელის პრინციპი ასეთია – 12-ს (ნაფიც მსაჯულთა ჟიურის) პლუს ერთი (მოსამართლე). უფრო მარტივად კი, ნაფიც მსაჯულთა 12-კაციანი ჟიური გამოაცხადებს ვერდიქტს – დამნაშავეა თუ უდანაშაულო ადამიანი, რომლის საფუძველზეც, მოსამართლე კანონმდებლობით დადგენილი წესით გამოიტანს განაჩენს.

ნაფიც მსაჯულთა შეირჩევა პირი, თუ იგი შეყვანილია ამომრჩეველთა ერთიან საარჩევნო სიაში, ფლობს სისხლის სამართლის პროცესის ენას, ცხოვრობს ტერიტორიაზე, რომელიც შედის იმ სასამართლოს განსჯადობაში, სადაც მიმდინარეობს პროცესი და არ არის უნარშეზღუდული.

ნაფიც მსაჯული ვერ გახდება პირი, თუ ის სასამართლე-ვია. ნაფიც მსაჯული არ შეიძლება იყოს ასევე სახელმწიფო პოლიტიკური თანამდებობის პირი, პროკურორი, იუსტიციის ან შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელი. ნაფიცი მსაჯული ვერ გახდება სასულიერო პირი, ფსიქოლოგი, ფსიქიატრი და იურისტი, ასევე, ის პირი, ვინც ირიცხება საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში.

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი თავდაპირველად ინგლისში ჩამოყალიბდა. მაშინ მსაჯულები მხოლოდ დანაშაულის შემსწრე ადამიანები ხდებოდნენ. XV საუკუნეში ნაფიც მსაჯულთა ჟიური უკვე მართლმსაჯულების განხორციელების მთავარი შემადგენელი ნაწილი გახდა და ნაფიცი მსაჯული შეიძლება და ყოფილიყო ნებისმიერი სრულფასოვანი ადამიანი.

დიდი ბრიტანეთის შემდეგ, ნაფიც მსაჯულთა ჟიურის ინსტიტუტი დამკვიდრდა აზიაში, აფრიკაში, ამერიკაში. საფრანგეთის რევოლუციის შემდეგ კი – საფრანგეთში, გერმანიაში, იტალიაში, შვეიცარიაში და რუსეთში.

საფრანგეთში, საპოლემო ბონაპარტის დამსახურებით, ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი სახალხო ხელისუფლების სიმბოლო გახდა. იმ ქვეყნებში, სადაც ნაფიცი მსაჯულების სასამართლოს ტრადიცია საფრანგეთიდან გავრცელდა, მსაჯულები თავდაპირველად, მხოლოდ ისეთი ტიპის საქმის განხილვაში მონაწილეობდნენ, როგორცაა პოლიტიკური დანაშაული და სახელმწიფო ლაღატი.

სამოქალაქო განათლება

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო

დღეისათვის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო ყველაზე მეტად წარმატებულად ამერიკის შეერთებულ შტატებში ფუნქციონირებს.

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო, ამჟამინდელი, თანამედროვე მოდელისგან განსხვავებული სტილით – ნაფიც ვეჟილთა საბჭოს სტატუსით, 1919-1921 წლებში საქართველოშიც მოქმედებდა. იმდროინდელ გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რუბრიკა „სასამართლოში“ სისტემატურად აქვეყნებდა ინფორმაციებს ნაფიც მსაჯულთა საბჭოს საქმიანობის თაობაზე.

განხაურებული საქმე, რომელიც 1920 წლის 3 მარტს სასამართლომ ნაფიც მსაჯულთა საბჭოს მონაწილეობით განიხილა, იყო სახელმწიფო თეატრის დირიჟორი სამუელ სტოლერ-მანის საქმე, რომელსაც ბრალად შეუდგინეს, ალექსანდრას მკვლელობა ედებოდა. ნაფიც მსაჯულებმა მუსიკოსი გაამართლეს.

3. ფილმის ჩვენება.

4. დისკუსია

სთხოვეთ მოსწავლეებს, გამოთქვან საკუთარი აზრი და მიიღონ მონაწილეობა დისკუსიაში:

საჭიროა თუ არა ქვეყანაში ნაფიცი მსაჯულის ინსტიტუტი? რა უპირატესობები და ნაკლოვანებები აქვს მას?

გაკვეთილის შეჯამება

შეჯამეთ გაკვეთილი და ჰკითხეთ მოსწავლეებს:

- რა იყო მათთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ამ გაკვეთილზე?
- ხომ არ შეიცვალა მათი წარმოდგენები გაკვეთილზე მიღებული ინფორმაციის გავლენით?
- რა მნიშვნელობა აქვს მათთვის გაკვეთილზე მიღებული ინფორმაციის და რაში შეძლებენ გამოიყენონ?

საპილოტო პროექტი

დისტანციური გაკვეთილი მინიალური უნარებითა და ეფექტური შედეგით

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების პროგრამის ცენტრი

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის პროექტი „ქართული ენის დისტანციური საპილოტო კურსი“, ძალიან მაღე ხელმისაწვდომი გახდა უცხოეთში მცხოვრები ქართველი მოსწავლეებისთვის. პროგრამა უახლეს დიდიბრიტანეთში და, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების მეშვეობით, ხელმისაწვდომი იქნა უცხოეთში მცხოვრები მოზარდებისთვის, ეროვნული იდენტობის შენარჩუნების მიზნით. პროექტი საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით, დიასპორის საკითხავში სახელმწიფო მინისტრის აპარატისა და კომპანია „Microsoft-საქართველო“ მხარდაჭერით, ხორციელდება. რა უნარებზეა გათვლილი და როგორ წარი-

მართება Live Stream გაკვეთილები, ამის შესახებ გვესაუბრება მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის სტანდარტების განვითარებისა და დანერგვის სამსახურის უფროსი მარკეტ სინსტრუქტორი.

ინიციატივა დიასპორის საკითხების სახელმწიფო აპარატიდან წამოვიდა, მის განხორციელებას ბატონი ალექსანდრე ჯეჯელვა თაოსნობს. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, პირადად მინისტრის დავალებით, ვახორციელებთ საპილოტო პროექტს, რომელიც უცხოეთში მცხოვრები ბავშვებისთვის, კერძოდ, ამ ეტაპზე, დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებისთვის ქართული ენის დისტანციურ რეჟიმში სწავლებას გულისხმობს. ორთვიანი, მოკლე საპილოტო პროექტი, სამინისტროს ხელმძღვანელობით, „Microsoft-საქართველო“ და განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემასთან თანამშრომლობით წარმართება. დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის აპარატი, ახლა უკვე საგარეო საქმეთა სამინისტროს დეპარტამენტს, დაგვიზუსტებს და მოგვანდის უცხოეთში მცხოვრები იმ მოსწავლეების სიას, რომლებიც გამოთქვამენ სურვილს, ჩაერთონ საპილოტო პროექტში. ამ ეტაპზე, პროექტისთვის შერჩეული გვყავს 5 მასწავლებელი (ქართულია და ქართული, როგორც მეორე ენის პედაგოგები), რომლებსაც ვორქშოპი ჩატარდა. კონკურსის წესით შერჩეული მასწავლებლები სემინარზე დისტანციური კურსისთვის საჭირო ტექნოლოგიებს გაეცნენ, მიიღეს ინფორმაცია იმ რესურსის გამოყენების შესახებ, რომლის საშუალებითაც ჩატარდება დისტანციური გაკვეთილები - ეს რესურსია „მაიკროსოფტ კლასრუმი“, რომელიც ამ პროექტისთვის დავითომ „Microsoft-საქართველო“.

პროექტის უშუალო განმახორციელებელი მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრია. სწორედ ჩვენგან მოხდება Live Stream გაკვეთილებში მასწავლებლებისა და ბრიტანეთში შერჩეული მოსწავლეების ჩართვა. ერთობლივად მოვსინჯავთ, საპილოტო რეჟიმში, როგორ იმუშავებს ეს ყველაფერი. შემდეგ კი, გაკვეთდება საპილოტო პროექტის ანალიზი, რომლის გათვალისწინებით, უფრო მასშტაბური და დატვირთული სახე მიეცემა. დეკემბრის ბოლომდე ვაპირებთ საცდელი გაკვეთილების ჩატარებას. მალე მასწავლებლებისთვის გამართულ ვორქშოპებსაც დავასრულებთ, რომლის შემდეგაც საბოლოოდ გამოიკვეთება პირდაპირი გაკვეთილებისთვის მათი მზაობა. საუარაუდოდ, 5 დეკემბრისთვის, ვეცდებით, პირველი ონლაინ გაკვეთილი ჩავატაროთ.

როგორ შეარჩიეთ ის 5 მასწავლებელი, რომელიც საპილოტო პროექტს განახორციელებს და, პრაქტიკულად, პროგრამის მომავალ განსაზღვრავს. ვინ არიან ეს პედაგოგები - თბილისის თუ რეგიონის მასწავლებლები?

არც ერთი მათგანი არ არის თბილისის სკოლის პედაგოგი. მასწავლებელთა შესარჩევად ღია კონკურსი გამოაცხადეთ და პროექტში მონაწილეობის მსურველთა ათეული განაცხადი მი-

ვიღეთ. შემდეგ მათგან ის პედაგოგები ავარჩიეთ, რომლებსაც IT უნარები უფრო ძლიერი ჰქონდათ და, ამასთანავე - ამ ტიპის რესურსებთან ურთიერთობის გარკვეული გამოცდილება. სულ ხუთი მასწავლებელი შევარჩიეთ და არც ერთი მათგანი არ აღმოჩნდა თბილისის სკოლებიდან. ძალიან სასიამოვნოდ განცვიფრებულები ვიყავით იმით, რომ რეგიონის მასწავლებლებისგან წამოვიდა ასეთი მონდომება და აქტიურობა. პროექტის მონაწილეთა შორის, უფრო მეტი აღმოჩნდნენ რუსთაველისა და გორის პედაგოგები და ერთი მასწავლებელი - ახალციხიდან. საკმაოდ მოტივირებული ახალგაზრდა ქალბატონები არიან და მათი ძლიერი მხარე, როგორც გითხარით, აიტი უნარების ფლობაა.

საპილოტო პროექტისთვის მხოლოდ ხუთი მასწავლებელი იყო გათვალისწინებული, თუ ამჯერად მეტი არ შეირჩა?

დიახ, გადაწყვიტეთ მცირე რაოდენობის მასწავლებლით დაგვეწყო. თუმცა, 5-მასწავლებლიანმა საპილოტო ჯგუფმა სინამდვილეში უნდა შეძლოს, 30-დან 40 მოსწავლემდე დაფარვა. დასაწყისისთვის ეს ცოტა არ არის.

რატომ შეირჩა მხოლოდ ბრიტანეთში მცხოვრები მოსწავლეები?

ბრიტანეთში მცხოვრები მოსწავლეები იმიტომ ავირჩიეთ, რომ, ამ შემთხვევაში, უპირატესობა მივანიჭეთ მასწავლებლების მხრიდან ინგლისური ენის გარკვეულ დონეზე ცოდნას. მათთვის ეს იმ თვალსაზრისითაც მნიშვნელოვანია, რომ დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებს უნდა ასწავლონ (გათვალისწინებული გვყავს 7-დან 12 წლამდე ბავშვები). ჯგუფები ამ დღეებში დაკომპლექტდება და მასწავლებლებს დისტანციურ კლასებს გაეუწყნარებთ. ამასთან ერთად, ხშირ შემთხვევაში, ისინი ნულოვანი კომპეტენციის არიან (ქართული ენის ფლობის დონეს ვგულისხმობ) ან იციან ძალიან ყოფითი ქართული, რასაც ენის ცოდნას ვერ დავარქმევთ. შესაბამისად, ნულოვანი დონით ვიწყებთ.

კიდევ ერთი მიზეზი, რატომ ავირჩიეთ ბრიტანეთში მცხოვრები ქართველი ბავშვები, როგორც გითხარით, ისიც გახლავთ, რომ ჩვენმა მასწავლებლებმა მეტ-ნაკლებად იციან ინგლისური ენა. ამიტომ მათთვის ინგლისურენოვანი ბავშვები შევარჩიეთ, გაკვეთილზე რაიმე პრობლემის წარმოშობის შემთხვევაში, ინგლისური ენა რომ გამოიყენონ. თუმცა, ყველანაირად ვეცდებით, რომ გაკვეთილი ერთენოვანი იყოს და ქართულ ფორმატში წარიმართოს. იმ შემთხვევაში, თუკი რაიმე ტექნიკური ხარვეზი ან გაუგებრობა წარმოიქმნება, რამაც შეიძლება მოსწავლეების მოტივაცია დააგდოს, მასწავლებლები შეძლებენ, მათ ინგლისურ ენაზე დაეხმარონ. მოგეხსენებათ, რომ ეს პირდაპირი ფორმატია და ასეთი შემთხ-

ვევებისგან დაზღვეული არავინაა.

რას გვეტყვით სასწავლო პროგრამაზე, სპეციალურად ამ პროექტისთვის შეიქმნა?

დისტანციური სწავლების პროგრამა „ქართული როგორც მეორე ენის“ პროგრამას ეფუძნება და მას ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტის ექსპერტი მაია მელიქიძე თაოსნობს. სწორედ მან მოარგო ქართული ენის ფლობის დონე უშუალოდ ამ პროგრამას. მეთოდის ნაწილს კი ჩვენ, ცენტრის ექსპერტები განვსაზღვრავთ. „Microsoft-საქართველო“ ონლაინ საკლასო ოთახს ვთავაზობს, სადაც, ერთდროულად, ჩაერთვებიან მასწავლებლები და მოსწავლეები. მათ სხვადასხვა საკომუნიკაციო საშუალება აქვთ - ხედავენ და ესმით ერთმანეთის. გარდა ამისა, ამ რესურსს არ აქვს მასალების ატვირთვისა თუ პრეზენტაციების გაშვების პრობლემა, ყოველმხრივი კომუნიკაციის საშუალებას იძლევა.

რა ინტენსივობით და ხანგრძლივობით ჩატარდება დისტანციური გაკვეთილები?

საპილოტო რეჟიმში თითოეული მასწავლებელი, მაქსიმუმ, 5 გაკვეთილს ჩატარებს. ეს ყველაფერი 25 დეკემბრამდე, ბრიტანეთში საშობაო არდადეგების დაწყებამდე, უნდა მოვახსნოთ. ახალ წლამდე, თვის ბოლოსთვის კი, უკვე მზად გვექნება საპილოტო პროექტის ანალიზი. დისტანციური ფორმატისა და ბავშვების ასაკის გათვალისწინებით, რადგან მოსწავლეები პატარა ასაკის არიან და, ზოგადად, ზრდასრული ადამიანისთვისაც რთულია ამ რეჟიმში მუშაობა, გადაწყვიტეთ, დისტანციური გაკვეთილის ხანგრძლივობა 15 წუთით განისაზღვროს. კიდევ ვიმეორებ, ამით პატარებში გადატვირთვით გამოწვეულ ჯანმრთელობის პრობლემებს გამოვრიცხავთ. ეს არ იქნება ჩვეულებრივი გაკვეთილის არც ფორმატი და არც ხანგრძლივობა, წარმოუდგენელია ის 40-45 წუთი გაგრძელდეს. თუმცა, ეს რომ სალექციო ტიპის გაკვეთილი იყოს, შესაძლებელია მას მოუსმინოს მოსწავლემ, მაგრამ რადგან ძალიან დატვირთული იქნება როგორც ვიზუალური, ისე აუდიო მხარე, არ არის მიზანშეწონილი, აქტიური, ცოცხალი, საკომუნიკაციო ტიპის პატარა ფორმატის გაკვეთილი ამაზე დიდხანს გაგრძელდეს.

რა უნარებზეა გათვლილი დისტანციური გაკვეთილი და რა შედეგებს ელით?

დისტანციური გაკვეთილი მინიმალურ უნარებსა და ფექტიურ შედეგებზეა გათვლილი და ოთხივე საკომუნიკაციო ფუნქციას მოიცავს - მოსმენა, კითხვა, ლაპარაკი და წერა. თუმცა, უფრო მეტად უნარდება გამახვილებული რეცეპტული უნარებზე - მოსმენა და კითხვა. მოგვხსენებათ, საერთაშორისო ენის ფლობის დონის მიხედვით, A1 დონე პირველ საფეხურად მიიჩნევა, რეცეპტული უნარების გასავითარებლად კი ყველაზე დიდი დონით მოსმენა გამოიყენება. აქედან გამომდინარე, ბავშვები უფრო ბევრს მოისმენენ, რაშიც უდიდესი როლი მასწავლებლის მიერ შეთავაზებულ აუდიო თუ ვიზუალურ მასალას მიენიჭება. ყურადღება გამახვილდება რეპეტიტორულ უნარებზეც - იმის გამოვლენაზე, რაც მათ მოისმინეს.

მოხდება თუ არა ბავშვების შეფასება?

შეფასების ნაწილში, ვფიქრობთ, რომ უფრო აქტიური იყოს განმავითარებელი შეფასებები, რადგან ეს არ არის ფორმალური განათლების ნაწილი, სადაც მოსწავლეები ქულებით ფასდებიან. გვინდა, ისინი მაქსიმალურად მოტივირებული გავხადოთ, თუმცა, განმავითარებელი სახის შეფასება, თავისთავად, აუცილებელია თუნდაც იმისთვის, რომ აღმოვფხვრათ ხარვეზები, რომლებიც მოსწავლეებს წინა გაკვეთილებზე ჰქონდათ. მათი გათვალისწინებით კი, გაკვეთილზე ბავშვმა უნდა შეძლოს იმის გაკეთება, რაც მანამდე ვერ მოახერხა.

როგორც მინისტრმა განაცხადა, დისტანციური გაკვეთილები გახდება ერთ-ერთი დამატებითი აქტივობა, სქემით განსაზღვრულ აქტივობებს შორის, რომელიც მასწავლებელს კრედიტ-ქულა შეუფასდება. საინტერესოა, როგორ მოხდება პედაგოგების შეფასება?

მასწავლებლის შეფასება პროექტის საპილოტო რეჟიმში, ამ ეტაპზე მხოლოდ დაკვირვების საფუძველზე მოხდება. მაგრამ, როცა პროექტი ოფიციალურ სახეს მიიღებს, შეფასებათა როგორც მოცემულობას, ისე მის შედეგებს - მოსწავლეთა შედეგებს, მათი ჩართულობის ხარისხს, მოტივაციას. მშობლებისთვის აუცილებლად გვექნება სპეციალური კითხვარი, მათი აზრი უმნიშვნელოვანესია, რადგან, ამ შემთხვევაში, სწორედ ისინი არიან დამკვეთები. მათ სურთ, ამ გაკვეთილებით შეიძლება ქართული იდენტობა შეინარჩუნონ. ასოლოგურად ვეთანხმებით დიასპორის წარმომადგენლებს, ინიციატივებს, რომ ეს მართლაც საშვილიშვილო საქმეა. ძალიან ბევრი, ათასობით ქართველი ცხოვრობს საქართველოს საზღვრებს გარეთ და, სურვილის შემთხვევაში, მათ შვილებს ჩვენ ქართული ენის შესწავლაში დავეხმარებით.

რაც შეეხება კრედიტ-ქულებს, საპილოტო პროექტით მასწავლებლებს ვერ მივანიჭებთ, რადგანაც მხოლოდ ერთი თვის განმავლობაში იქნებიან პროექტში ჩართულები, თუმცა სამომავლოდ დისტანციური გაკვეთილები აუცილებლად აისახება პროფესიული განვითარების სქემაში, რისთვისაც შესაბამისი მასწავლებლები მიიღებენ ხოლმე კრედიტ-ქულებს. ძალიან მოტივირებული და მონდომებული მასწავლებლები შევარჩიეთ, ამ საქმიანობაში ხელფასს გადავუხდით და ეს გამოცდილება მათ რეზიუმეშიც აუცილებლად აისახება.

მედიანიგონიარება

რუქნადინის დამარცხება

დასასრული. დასაწყისი იხ. №36

პედაგოგი: ლელა გოგინაშვილი
სკოლა: სკრის საჯარო სკოლა
საბანი: ქართული ენა და ლიტერატურა
კლასი: მესამე
ბაკვეთილის თემა: რუქნადინის დამარცხება

ბაკვეთილი მიორა

აქტივობა 1 (4 წთ) - საშინაო დავალების განხილვა

მოსწავლეები წყვილებში განხილავენ ერთმანეთის საშინაო დავალებას. ბოლოს ერთ-ერთი მოსწავლე დაფასთან გააკეთებს დასკვნას.

აქტივობა 2 (4წთ) - ვიდეოფილმის ჩვენება

ინფორმაციის სიღრმისეულად გააზრებისა და მედიანიგონიერების განვითარების მიზნით, მოსწავლეებს ბუკებში კლასის მართვის პროგრამაში, ეკრანის გაზიარებით, ვაჩვენე 3-წუთიანი ვიდეოფილმი „ბასიანის ბრძოლა“ (https://www.youtube.com/watch?v=UF9dxU0JfKE), რომელიც ჩამოტვირთვით YouTube-დან. ფილმი განთავსებული იყო YouTube-ზე, 2013 წლის 12 აპრილს, ცენტრ „მადგასკარის“ მიერ. ეს ფილმი გახლავთ ისტორიული ფილმების სერიიდან, სახელწოდებით „ზღაპრად თქმული ისტორია“.

ფილმში გამოყენებულია ბრძოლის ამსახველი კადრები, რუკები, ჯარის განლაგების სქემა, თამარ მეფის სურათები, ისტორიული ფაქტები, მოსაზრებები და მოვლენები ბასიანის ბრძოლის შესახებ. მთხრობელი საინტერესოდ გადმოსცემს ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ შავი ზღვის სამხრეთ სანაპიროზე ოდითგანვე ქართველური ტომები, ლაზები სახლობდნენ. ეს ტერიტორია დიდი ხნით ბიზანტიის იმპერიას ჰქონდა დაპყრობილი. თამარ მეფეს სურდა, წართქველი ტერიტორიები კვლავ საქართველოსთვის დაებრუნებინა. ქართული სამეფოს მისწრაფებას, ამ მიმართულებით, წინ ელოებოდა როგორც ბიზანტიის იმპერია, ასევე რუმის სასულთნო. მის მბრძანებელს, რუქნადინს, უნდოდა საქართველოს ხელში ჩაგდება. შეკრიბა ჯარი და საქართველოსკენ გამოემართა, თან მუქარით სავსე წერილი გამოუგზავნა თამარ მეფეს და დამორჩილება უბრძანა. თურქეთის ლაშქარი ბასიანში დაბანაკდა. რუქნადინის საპასუხოდ თამარმა სასწრაფოდ შეკრიბა ლაშქარი, ვარძიამდე მიაცილა და დალოცა. ბრძოლა გაიმართა 1202 წელს ბასიანში. ქართველთა ჯარის საერთო ხელმძღვანელი დავით სოსლანი იყო. ქართველები მტერს მოულოდნელად დაესხნენ თავს. მოულოდნელმა თავდასხმამ სელჩუკთა ლაშქარში დიდი არე-დარევა გამოიწვია. ქართველთა მენინავე რაზმმა ურიცხვი მტერი ველარ შეაკავა და უკან დაიხია. რუქნადინს ბრძოლა მოგებული ეგონა. ამ დროს დავით სოსლანმა სამხედრო ხერხს მიმართა და მტერს ორმხრივი დარტყმა მიუყენა. მტერმა ველარ გაუძლო ორმხრივ შეტევას და უკან დაიხია. სულთანის ყველაზე დიდ სამხედრო ძალაზე გამარჯვებამ საქართველო აღმოსავლეთში უძლიერეს სახელმწიფოდ აქცია.

აქტივობა 3 (8 წთ) კითხვა-პასუხის მეთოდის გამოყენებით განხილავენ ვიდეოფილმს.

Table with 2 columns: კითხვა (Question) and სავარაუდო პასუხი (Probable Answer). Contains 12 rows of questions and answers related to the video content.

აქტივობა 4 (3 წთ) დააკავშირე - დიფერენცირებული სავარჯიშოები მთელი კლასისთვის

შედარებით სუსტმა მოსწავლეებმა უნდა დააკავშირონ ერთმანეთთან მსგავსი მნიშვნელობის სიტყვები, შედარებით ძლიერებმა კი უნდა დააკავშირონ მიზეზი შედეგთან.

გთავაზობთ სავარჯიშოების ნიმუშს:

დააკავშირე მიზეზი შედეგთან

Table with 2 columns for matching reasons and results. Includes examples like 'რუქნადინმა წინასწარ გამოუგზავნა თამარს...' and 'რადგან რუმის სასულთნოს მბრძანებლისაგან მიიღო მუქარისათვის...'.

- დააკავშირე მსგავსი შინაარსის სიტყვები
თავგანწირული
ძღვეამოსილი
ურიცხვი
სახელგანთქმული
მუსრავდა
დაიქსაქსა
სახელოვანი
უთვალავი
თავდადებული
ძლიერი
დაიფანტა ცნობილი
ანადგურებდა

აქტივობა 6 (20 წთ) ჯგუფური მუშაობა.

თემაზე „რუქნადინის დამარცხება“ მოსწავლეთა ჯგუფებს ვთავაზობ მუშაობას შემდეგი მიმართულებებით:

- პრეზენტაციის აწყობა პროგრამა „power point“-ში;
საგაზეთო სტატიის დაწერა;
კომიქსების გაკეთება.

სამივე ჯგუფი ირჩევს სლაიდებზე პრეზენტაციის მომზადებას. ჯგუფის ლიდერები წარადგენენ ნამუშევრებს ბუკებში კლასის მართვის პროგრამის საშუალებით (მათ ბუკებში ჰქონდათ პრეზენტაციისთვის საჭირო სურათები, რომელთა მოძიებაც დაავალებული ჰქონდათ წინასწარ).

აქტივობა 7 (3 წთ) ურთიერთშეფასება

მოსწავლეებს ვაცნობ პრეზენტაციის შეფასების რუბრიკას. ისინი ვერბალურად აფასებენ ერთმანეთის პრეზენტაციებს.

აქტივობა 8 (2 წთ) საშინაო დავალება

მოსწავლეებმა თავი უნდა წარმოიდგინონ ჟურნალისტის როლში და ბუკებში ვებკამერის გამოყენებით მოამზადონ 3-წუთიანი რეპორტაჟი იმაზე, თუ როგორ გააცნობენ ამ ამბავს საზოგადოებას.

სწავლის შედეგები

მოსწავლეები შეძლებენ მონაწილეობას ჯგუფურ აქტივობებში. თემის ადეკვატურად შეარჩევენ სამეცხველო სტილს. ტექსტში იპოვიან კონკრეტულ ინფორმაციას, ამოიცნობენ სხვადასხვა ინფორმაციას შორის არსებულ მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებს; ინფორმაციის გადმოსაცემად შეადგენენ საპრეზენტაციო პროგრამას (სლაიდშოუს); შეძლებენ ტექსტის ვიზუალიზებას, ვარაუდების ჩამოყალიბებას, ახსნა-განმარტებას, შეკითხვების დასმას, პასუხების მოძიებას, კავშირების დამყარებასა და შეჯამებას; შეძლებენ წერას მარტივი ინსტრუქციების შესაბამისად; ტექსტის შედგენის დროს გამოიყენებენ ახლად შესწავლილ სიტყვებსა და ფრაზებს.

მოსწავლეებს უფითარდებთ: შემოქმედებითი და კრიტიკული აზროვნების, პრობლემის გადაჭრის, კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის, საინფორმაციო, მედია და ისტ ნიგნიერების, დამოუკიდებლად მუშაობის, სოციალური და კულტურული უნარ-ჩვევები.

შეფასება: მასწავლებელი ახდენს მოსწავლეთა განმავითარებელ შეფასებას დაკვირვების საფუძველზე.

- კითხვა, წერა, ინფორმაციის დამუშავება;
მსჯელობა;
სავარჯიშოების შესრულება;
მუშაობა ინდივიდუალურად, ჯგუფებსა და წყვილებში;
პრეზენტაცია;
აქტიურობა /ჩართულობა;
ბუკის გამოყენება;
დროის ლიმიტის გათვალისწინება.

მოსწავლეები აფასებენ ერთმანეთის ნამუშევრებს მულტიმედია პრეზენტაციის შეფასების რუბრიკის გამოყენებით. გთავაზობთ შეფასების რუბრიკას:

პრეზენტაციის შეფასების რუბრიკა

Table with 3 columns: კრიტერიუმები (Criteria), კი (Yes), არა (No). Lists 10 criteria for presentation evaluation.

გამოყენებული ლიტერატურა:

- 1. ეროვნული სასწავლო გეგმა - 2011-2016 წწ.;
2. ნიგნიერება - მასწავლებლის სახელმძღვანელო - პაატა პაპავა, თამარ ჭანტურია (თბ. შპს „მნიგნობარი“, 2012 წ.);
3. ბავშვზე ორიენტირებული სკოლის გზამკვლევი (თბ. სა-მოქალაქო განვითარების ინსტიტუტი, 2012 წ.).

გამოყენებული მულტიმედია რესურსი

„ზღაპრად თქმული ისტორია“ - https://www.youtube.com/watch?v=UF9dxU0JfKE

სპორტი

მაღალი მიღწევები სასკოლო და სტუდენტური სპორტიდან იწყება

სპორტის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი ვლადიმერ პოქაძე საუბრობს სპორტის უნივერსიტეტის სიხსენებზე და ახალ ინიციატივაზე - ყველა უმაღლეს სასწავლებელში ავლენს დისციპლინა „სპორტი“. საინტერესოა, ასევე, მისი მოსაზრება ზოგადსაბანაოთელად სპორტში ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სწავლების ხარისხზე და სპორტის პედაგოგთა კვალიფიკაციაზე.

სპორტის უნივერსიტეტის სიხსენებები

2007 წელს ყოფილი სპორტის აკადემიის გაუქმებამ უდიდესი გავლენა იქონია არა მხოლოდ საჯარო სკოლებზე და უნივერსიტეტებზე, სპორტის სწავლების მიმართულებით, არამედ მასობრივი სპორტის განვითარებაზე, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდაზე და ზოგადად დიდი ზიანი მიაცენა ქართული სპორტის განვითარებას. ხელისუფლების ცვლილების შემდეგ, პირველი ნაბიჯი, რომელიც გადაიდგა, სპორტის უნივერსიტეტის აღდგენა იყო. 7-წლიანი პაუზის შემდეგ, მოვახერხეთ სტუდენტების მიღება. წელს აბიტურიენთა მესამე ნაკადი იყო და უკვე სამასზე მეტი სტუდენტი გვყავს. სხვადასხვა ფაკულტეტებიდან, სპორტის შესაბამისი სახეობების მიხედვით, ძალიან პოპულარული და საკმაოდ კონკურენტულია ფიზიკური მედიცინისა და რეაბილიტაციის ფაკულტეტი. ძალიან ბევრი სტუდენტი, სხვადასხვა უმაღლესი სასწავლებლებიდან, მობილობით, გამოთქვამს სურვილს ჩვენთან გააგრძელოს სწავლა. ამ თვალსაზრისით (პროცენტული თვალსაზრისით), ჩვენი უნივერსიტეტი ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური უმაღლესი სასწავლებელია, სადაც მობილობით სწავლის გაგრძელება სურთ ახალგაზრდებს.

წელს პირველად, დავამატეთ სპორტის პედაგოგების საგანმანათლებლო პროგრამა, რომლის სახელწოდებაცაა - „ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის მასწავლებელი სკოლებისთვის“.

სპორტის აკადემია იყო ერთადერთი უმაღლესი სასწავლებელი, რომელიც სკოლებისთვის ამზადებდა პროფესიონალ სპორტის პედაგოგებს და, ბუნებრივია, მისმა გაუქმებამ საშუალო სკოლებში სპორტის გაკვეთილებს და ჯანსაღი ცხოვრების წესის პროპაგანდას გარკვეული პრობლემები შეუქმნა, რაც 2010 წელს ჩატარებულმა ონისის კვლევამაც დაადასტურა. შემიძლია ციფრებით მოგახსენოთ, ძალიან მძიმე სტატისტიკაა: მაშინ სკოლებში, სულ, 4200-მდე პედაგოგი იყო დასაქმებული და აქედან შესაბამისი განათლება ჰქონდა მხოლოდ 39%-ს, 61% არაპროფესიონალი იყო. შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ის 61% ახლა გაცილებით მაღალი იქნება. პროფესიონალი პედაგოგების 39% პროცენტი სწორედ სპორტის აკადემიის კურსდამთავრებულებზე მოდიოდა. ბუნებრივია, ასაკის ან სხვა მიზეზებიდან გამომდინარე, მათი რაოდენობა კიდევ უფრო შემცირდა. ეს ბუნებრივია, როდესაც უქმდება უნივერსიტეტი, რომელიც პროფესიონალ კადრებს ამზადებდა.

ახლა სკოლების უმეტეს ნაწილში, სპორტის პედაგოგი, პირველ რიგში, მამაკაცია. გენდერი და სპორტი - ესეც ძალიან სერიოზული მიმართულებაა და, ამ მხრივ, სასიხარულოა, რომ ჩვენ ძალიან ბევრი სპორტსმენი გოგონა გვყავს სტუდენტში. ამავსავე საგანგებოდ ვმუშაობთ, რომ სპორტში გენდერი მაქსიმალურად იყოს გათვალისწინებული - მწვრთნელებში, სპორტსმენებში, პედაგოგებში. თითქმის ყველა სკოლაში სპორტის მასწავლებელი, იმავდროულად, არის ფიზიკის ან მათემატიკის პედაგოგი და ეს საათები მას შეთავსებული აქვს ძირითადი საათებისა და დატვირთვის შესავსებად. ბუნებრივია, ამ შემთხვევაში, პროფესიონალიზმზე საუბარი ზედმეტია.

პრაქტიკულად, პარადოქსული სიტუაცია გვაქვს იმ თვალსაზრისით, რომ საქართველოს კანონი სპორტის შესახებ სკოლებს ავალდებულებს, რომ სპორტის გაკვეთილი კვირაში, მინიმუმ, 4 საათი იყოს. საზღვარგარეთ, ყველა ევროპულ ქვეყანაში, ეს ციფრი გაცილებით მაღალია. სკოლებში მოსწავლეები, რაც შეიძლება, აქტიურად უნდა იყვნენ ჩართული სპორტში, იმიტომ რომ, არააქტიური ცხოვრების წესი, ზოგადად და მათ შორის მოსწავლეებში, უამრავ დაავადებას იწვევს და ჩვენ ძალიან მძიმე სურათი გვაქვს ამ მიმართულებით - ტანადობის დარღვევა, სკოლიოზი და ბევრი სხვ. ფაქტობრივად მდგომარეობით, სპორტის გაკვეთილები სულ რაღაც 2 საათი ტარდება. ეს საჯარო ინფორმაციაა და სკოლები ამას არც მალავენ, რადგან არც ინფრასტრუქტურა აქვთ სათანადო და არც შესაბამისი რესურსი.

ამ მიმართულებით ძალიან ბევრს ვმუშაობთ, მაგალითად, მოვახერხეთ ის, რომ 2017-18 სასწავლო წლიდან, I-VI კლასებში, უკვე სავალდებულო წესით, საათების რაოდენობა იქნება 3 საათი. საკითხი სასწავლო გეგმებში უკვე შესულია და ეს ჩვენი უნივერსიტეტის აქტივობითაც მოხდა - პრაქტიკულად, ერთი საათი გარანტირებულად დამატება ამ სასკოლო დატვირთვას.

პროგრამა - „ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის მასწავლებელი სკოლებისთვის“

ზოგადი განათლების კვალიფიკაციათა ჩარჩოს ჩამონათვალში, ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის მასწავლებელი საერთოდ არ არსებობდა იმიტომ, რომ არ არსებობდა უნივერსიტეტი, რომელსაც სურვილი ექნებოდა, ემუშავა ამ თემებზე

და ამ სპეციალობის ადამიანები მოემზადებინა. ამიტომ ჩვენ ორი წელი დაგვიჩინა, განათლების ხარისხის განვითარების შესაბამისი სამსახურთან ერთად, ეს საკითხები დაგვერეგულირებინა, შეგვემუშაებინა შესაბამისი სტანდარტი და, ფაქტობრივად, ერთადერთი უნივერსიტეტი ვართ, რომელშიც ექსკლუზიურად (2015 წელს მივიღეთ ამ პროგრამის შესაბამისი ავტორიზაცია), პირველად მოხდა, რომ პედაგოგის გადამზადების პროგრამა - 60-კრედიტიანი მოდული „ჩავაშენეთ“ 240-კრედიტიანი მოდულში. ეს 240 კრედიტი ინტეგრირებულია, აქედან 60 - არჩევითი საგნებია, 120 - ძირითადი საგნები და 60 - სწორედ მასწავლებლის გადამზადების პროგრამა. აბიტურიენტებს, რომლებიც ჩვენს უმაღლესში ჩააბარებენ ამ სპეციალობაზე - „ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის მასწავლებელი სკოლებისთვის“, ფაქტობრივად, კარიერას დაიწყებენ უფროსი მასწავლებლობით (ყველა პედაგოგი პრაქტიკოსი მასწავლებლობით იწყებს პედაგოგიურ კარიერას) და გარანტირებულად ექნებათ სამსახური, რადგან მოთხოვნა, საჯარო და კერძო სკოლებიდან, კვალიფიციურ და პროფესიონალ პედაგოგებზე ძალიან მაღალია. დამოლომთან ერთად, ჩვენ მათ შესაბამის სერტიფიკატსაც გადავცემთ და ერთი საფეხური - პრაქტიკოსი მასწავლებლებიდან უფროს მასწავლებლებად - მათ უკვე გავალი ექნებათ.

გარდა ამისა, სწორედ ჩვენი უნივერსიტეტი ახორციელებს მასწავლებლის გადამზადების პროგრამასაც. ესეც განათლების ხარისხის განვითარების შესაბამისი სამსახურთან ერთად შევიმუშავეთ და საკმაოდ დიდი შრომა გავწიეთ ყველამ ერთად, რომ ეს საგანმანათლებლო პროგრამა მოგვემზადებინა. იცით, რომ ეს 60-კრედიტიანი ერთწლიანი პროგრამა და ამა-საც სახელმწიფო აფინანსებს და ყველა პედაგოგს, ვინც ჩვენთან ამ პროგრამაზე ჩაირიცხება, სახელმწიფო 1850 ლარით აფინანსებს. ჩვენ ამ სასწავლო პროგრამის განხორციელებისთვის, პრაქტიკულად, მზად ვართ.

დაინტერესება ახალგაზრდების მხრიდან

დაინტერესება საკმაოდ მაღალი იყო, ბევრმა გამოთქვა ამ პროგრამაში მონაწილეობის სურვილი. სამწუხაროდ, ეროვნულ გამოცდებზე, მიუხედავად იმისა, რომ აბიტურიენტები, პირველ რიგში, ჩვენთან გადაიან ე.წ. სპორტულ ტურს (რომელიც გულისხმობს: 1000 მეტრზე სიბრძნე, 100 მეტრზე სიბრძნე, აზიდვებს, სიგრძეზე სტომას და ა.შ.), რაც ბუნებრივია, ისინი ხომ სპორტის მასწავლებლები უნდა იყვნენ და, შესაბამისად, კარგ სპორტულ ფორმაში უნდა იყვნენ. ამის მერე მიდიან ეროვნულ გამოცდებზე და, განსხვავებით სხვა აბიტურიენტებისგან, მხოლოდ სამ საგანს აბარებენ, მათ მინიმალური ცოდნა მოეთხოვებათ. სამწუხაროდ, ბევრი ამ მინიმალური მოთხოვნების დაკმაყოფილებასაც ვერ ახერხებს ან, პირიქით, უფრო მეტს ახერხებს და სხვა უმაღლეს სასწავლებელში ზვდება, აღარ ბრუნდება ჩვენს უნივერსიტეტში.

მოზილობის წესი

ჩვენს უნივერსიტეტში, ბუნებრივია, მოზილობის წესი ისეთივეა, როგორც სხვა უნივერსიტეტებში - ვნახავთ რა საგნები გაიარეს, რა კრედიტები აქვთ, რას ჩავუთვლით და, შესაბამისად, რომელ კურსზე მოუწევთ სწავლის გაგრძელება და ა.შ. რაც შეეხება ფიზიკურ ნორმატივებს, აქ საუბარია მარტივ მოთხოვნებზე, რაც არ არის რთული იმ ადამიანისთვის, ვისაც სურვილი აქვს, საკუთარი კარიერის განხორციელებაში უფრო ადვილად დაუკავშიროს, იმიტომ რომ, წარმოუდგენელია, პედაგოგი თავად არ იყოს სპორტულ ფორმაში.

ფიზიკური აღზრდის კათედრა

უმაღლეს სასწავლებლებში, 2008 წლიდან, ფაქტობრივად, ყველგან გაუქმდა ე.წ. ფიზიკურის კათედრები. ჩვენი თაობის სტუდენტობას ახსოვს ასეთი კათედრების არსებობა, შესაბამისი ინფრასტრუქტურაც არცერთ უნივერსიტეტში, სამწუხაროდ, აღარ არსებობს. მანამდე არსებობდა პრეცედენტი, როცა სტუდენტებს არჩევით საგნად შეეძლოთ აეღოთ სპორტის რომელიმე სახეობა და ამით კრედიტებიც დაეგროვებინათ, დღეს ესეც აღარ არსებობს, სამწუხაროდ. ჩვენ, როგორც ერთადერთი სპორტული უნივერსიტეტი, განათლების ხარისხის განვითარების სამსახურთან ერთად, გამოვდივართ ინიციატივით - დავართთ ნება უმაღლეს სასწავლებლებს, მისცენ სტუდენტებს სავალდებულო ან არჩევით საგნად სპორტის რომელიმე სახეობის არჩევის შესაძლებლობა, რომელშიც ივარჯიშებენ, უნივერსიტეტის სახელით მონაწილეობას მიიღებენ სხვადასხვა შეჯიბრებებში, ტურნირებში. ამით უნივერსიტეტსაც ასახელებენ და პლუს, კრედიტებსაც შეივსებენ. მთავარია, სტუდენტებს სპორტისა და სპორტული მოღვაწეობის მიმართ გავუღვივოთ ინტერესი.

ავტორიზაციის მოთხოვნებში, სამწუხაროდ, რაიმე სპორტული სივრცის არსებობა აუცილებელი მოთხოვნა არ არის, ამიტომ გვინდა, იმ უნივერსიტეტებს, რომლებიც ან ახალ ავტორიზაციას გაივლიან, ან ხელახლა დაფუძნდებიან, დაეკისროთ ვალდებულება, რომ უნივერსიტეტის ტერიტორიაზე არსებობდეს გარკვეული სპორტული სივრცე, საზოგადოებრივი სივრცე იმისათვის, რომ სტუდენტებმა, არჩევითი საგნის სახით, შეძლონ კრედიტების მიღება, ან მათთვის თავისუფალ დროს - სპორტული აქტივობების განხორციელება. ამით ნაახალისებთ სტუდენტურ სპორტს და მაღალი მიღწევების სპორტი სწორედ მასობრივი სპორტიდან - სასკოლო და სტუდენტური სპორტიდან იწყება.

ახალი ინიციატივა - ილიის დონეზე თუ კონკრეტული ნაბიჯები

ეს ინიციატივები იდეის დონეზე არსებობს. ჩვენ ძალიან აქტიურად ვმუშაობთ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან, ასევე, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამინისტროსთან. ისინი ახორციელებენ ჩვენს ზედამხედველობას. ჩვენი უნივერსიტეტის ბიუჯეტი სწორედ სპორტის სამინისტროს ბიუჯეტშია გათვალისწინებული. წელს სპორტის სამინისტროს დაფინანსება გაეზარდა და მნიშვნელოვანია, რომ ითქვას - სპორტი და განათლება ყველაზე მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი ჩვენი ქვეყნისთვის. იმედგაეცხ, სპორტის უნივერსიტეტსაც გაეზარდება დაფინანსება. უნიკალურ შემთხვევადაც გვაქვს საქმე - სახელმწიფოს, ამ ბოლო პერიოდში, არ დაუფუძნებია არც ერთი უნივერსიტეტი, მხოლოდ ჩვენი უნივერსიტეტის ხელახლა დაფუძნება მოხდა. ახლა, ასე ვთქვათ, გარდამავალ პერიოდში ვართ, მუდმივად გვემატება როგორც სტუდენტების რაოდენობა, ასევე პროფესორ-მასწავლებლების.

თანამშრომლობა სკოლებთან

უნივერსიტეტში ე.წ. გადამზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების კურსები გავაკეთეთ. ძალიან ინტენსიურად ვთანამშრომლობთ სკოლებთან და ვახსენებთ მათ, რომ პედაგოგების გადამზადების პროგრამას ვახორციელებთ. პირველად მოხდა წელს, როცა სპორტის პედაგოგების სერტიფიცირება განხორციელდა და ძალიან ბევრმა პედაგოგმა, სასერტიფიკატო გამოცდებზე გასასვლელი აღუძვალდა, ჩვენს უნივერსიტეტში გაიარა მოსამზადებელი კურსი.

თქვენ იცით, რომ 2017 წლიდან დაგეგმილია პედაგოგების ხელფასების მატება, მაგალითად, I იანვრიდან მენტორ პედაგოგს ექნება 1250 ლარი, ნაწყვეთი - 1000 ლარი, უფროსი მასწავლებელს - 800 ლარი და პრაქტიკოს მასწავლებელს - 455. ბუნებრივია, ბევრი მოქმედი პედაგოგი აპირებს, ამ მიმართულებით, კარიერულ ზრდას და ჩვენი უნივერსიტეტი მზად არის, კვალიფიციურად შეძლოს ამ ადამიანების გადამზადება. არაერთი შეხვედრა მქონდა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრთან, ალექსანდრე ჯეჯელაძესთან და დარწმუნებული ვარ, რომ სკოლებშიც და უმაღლესშიც სპორტი აუცილებლად დაბრუნდება. ჩვენი უნივერსიტეტი, ერთი მხრივ, წელიწადში ერთხელ, შეძლებს, განათლების სისტემას ახალი კვალიფიციური პედაგოგები მიანოდოს და მეორე მხრივ, ერთწლიანი 60-კრედიტიანი პროგრამით, უკვე მოქმედი პედაგოგები გახადოს პროფესიონალები, აუმაღლოს კვალიფიკაცია, რომ მშვიდად ვიყოთ და ვიცოდეთ, სკოლაში ჩვენს შეილებს პროფესიონალი პედაგოგები ასწავლიან ფიზიკურ აღზრდას და სპორტს.

ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია

უნდა ითქვას, რომ ჩვენს ქვეყანაში პრობლემები გვაქვს სპორტის პოპულარიზაციასთან, მასობრივობასთან დაკავშირებით. რადგან ჩვენ ამ პრობლემის ერთადერთი უნივერსიტეტი ვართ, აქტიურად უნდა ვიყოთ ჩართულები სპორტის სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებაში. ამიტომ ჩამოვყალიბეთ შესაბამისი სტრუქტურა, რომელიც დაეხმარა პედაგოგებს, მომზადებულიყვნენ სასერტიფიკატო გამოცდისთვის, ვახორციელებთ მომავალი პედაგოგების მომზადების პროგრამას და ასევე აქტიურად ვთანამშრომლობთ სხვადასხვა სპორტულ ფედერაციებთან. არაერთი სპორტული ფედერაციის მოქმედი მწვრთნელები გადავამზადეთ, ავამალეთ როგორც გამოცდილი მწვრთნელების კვალიფიკაცია, ასევე ახალბედა მწვრთნელების. ფაქტობრივად, ჩვენი სასწავლო პროგრამა სრულად არის ინტეგრირებული ყველა შესაბამის ფედერაციასთან და ისინი დიდი სიამოვნებით თანამშრომლობენ ჩვენთან. უკვე წარმატებული თანამშრომლობის გამოცდილება გვაქვს ბევრ ფედერაციასთან.

ახლა მოვამზადეთ შესაბამისი მოდული და დავიწყებთ თანამშრომლობას როგორც დედაქალაქთან, ასევე სხვა მუნიციპალიტეტებთან. პროგრამა ითვალისწინებს სპორტის მენეჯერების მომზადებას, იგულისხმება სასპორტო აიპ-ების, სხვადასხვა სპორტული კლუბისა თუ ფედერაციის ხელმძღვანელი პირები, რომლებიც შეისწავლიან, პირველ რიგში, სპორტის კანონმდებლობას, ბიუჯეტირებას, შესყიდვების შესახებ კანონს და ა.შ., ყველაფერს, რაც მათ პროფესიულ მართვაში დაეხმარება.

გვინდა, სპორტში დავაბრუნოთ მეცნიერება და განათლება იმიტომ, რომ ამის გარეშე წარმოუდგენელია. გვაქვს სამაგისტრო პროგრამები, მათ შორის სპორტის მენეჯერის და გვყავს მაგისტრები, რომლებმაც წელს საერთო სამაგისტრო

სპორტი

გამოცდები ჩააბარეს, გახდნენ მაგისტრანტები და აგრძელებენ სწავლას ჩვენთან. მათ სპორტის მენეჯერის მაგისტრის ხარისხი მიენიჭებოდა.

რაც შეეხება სპორტის პოპულარიზაციას, ამ მიმართულებით სამსუხარო სტატისტიკა გვაქვს, ფაქტობრივად, მოსახლეობის საერთო რაოდენობის 1,1%-ია სპორტი ჩაბმული და ეს საგანგაშოა. ოფიციალური მონაცემები ასეთია - უამრავი სპორტის სახეობა და ფედერაცია არსებობს, რომელსაც, პოპულარიზაციის თვალსაზრისით, სერიოზული პრობლემები აქვს, არ არიან სპორტსმენების სათანადო რაოდენობა ჩართული, და ძალიან ბევრი სახეობა, სამსუხაროდ, რეალურად ძალიან რთულ მდგომარეობაშია.

ბუნებრივია, ჩვენი ტიპის ქვეყანა, ასეთი მცირე მოსახლეობით, სპორტის ყველა დარგს ვერ განავითარებს და ყველგან ვერ გვექნება უმაღლესი მიღწევები, მაგრამ არ უნდა არსებობდეს სპორტის სახეობა, რომელსაც არ ექნება შესაბამისი ხელშეწყობა და მხარდაჭერა. ამ თვალსაზრისით, ასევე, გვაქვს ინიციატივა - სპორტის სამინისტროსთან ერთად (ბუნებრივია, პირველ რიგში, ეს სახსრებთანაა დაკავშირებული), თუმცა არა მხოლოდ სამინისტროს, მუნიციპალიტეტებშიც შეიძლება შესაბამისი რესურსის გამოძებნა, იგულისხმება სპორტის ერთგვარი ვაუჩერიზაცია. პირველ რიგში, ეს შეეხება ბავშვებს მრავალშვილიანები ან სოციალურად დაუცველი ოჯახებიდან და სხვა შესაბამის კატეგორიას. მათ გადაეცემათ ვაუჩერი და ბავშვები, მშობლებთან ერთად, თავად გადაწყვეტენ, სპორტის რომელ სახეობას აირჩევენ, ნარადგენენ ვაუჩერს და სახელმწიფო, მათ ნაცვლად, გადაიხდის თანხას. ამით კიდევ მეტ ბავშვს ჩავრთავთ სპორტში. მართალია, ნელს ამისთვის რესურსები არ არის გამოძებნილი, მაგრამ იმედი გვაქვს, რომ 2017 წელს ნაყოფიერად გამოვიყენებთ იმისთვის, რომ ეს ინიციატივა კიდევ უფრო დაკონკრეტდეს და საკანონმდებლო ფორმა მიიღოს. შეიძლება ბიზნესიც ჩაერთოს, ამიტომ ერთგვარი შეღავათები უნდა არსებობდეს ბიზნესისთვის, სპორტის პოპულარიზაციისა და მხარდაჭერის თვალსაზრისით. ვფიქრობთ, ეს აუცილებელი ნაბიჯია, რადგან ყველანი ამ ქვეყანაში ვცხოვრობთ და ძალიან კარგად ვიცით, რა ღირს ან საცურაო აუზის აბონემენტი, რაგბის ან ფეხბურთის სექციაში ბავშვის მიყვანა და სხვ. სამსუხაროდ, ათასობით და ათათასობით ბავშვი ამ პროცესის მიღმა რჩება და ჩვენ უნდა შევძლოთ, რომ ეს შევცვალოთ. ასეთია ევროპული მიდგომა - ყველამ კარგად იცის, რომ 1 ევრო, რომელიც სპორტში იდგება, დაახლოებით, 10-12 ევროს უდრის, არჩადებული ჯანდაცვაში და დაზოგილს სხვა რესურსებისთვის. ამიტომ სახელმწიფომ ბევრი უნდა ჩადოს სპორტში, რადგან ეს პირდაპირ ეფექტს იძლევა, მათ შორის - ფინანსურს, იმიტომ რომ ნაკლები ადამიანი ჯანმრთელობის პრობლემით, ნაკლები დაავადებაა, რაც მნიშვნელოვანია - თუნდაც საყოველთაო ჯანდაცვის მიმართულებით სახსრები გაცილებით ეკონომიურად დაიხარჯება. ვფიქრობთ, უახლოესი წლების განმავლობაში, სახელმწიფოს მიდგომა სპორტის მიმართ რადიკალურად შეიცვლება.

დარწმუნებული ვართ, ჩვენ ყველანი შევძლებთ ერთად გავაძლიეროთ ჩვენს ქვეყანაში სპორტი და, შესაბამისად, კიდევ უფრო მეტი წარმატებები ჰქონდეთ ჩვენს სპორტსმენებს საერთაშორისო ასპარეზზე.

2017 წლის განმავლობაში არაერთ საერთაშორისო სპორტულ ღონისძიებას უნდა ვუმასპინდლოთ და არაერთი ინფრასტრუქტურული პროექტი ხორციელდება. ბუნებრივია, როცა ეს სპორტული ღონისძიებები დასრულდება, ინფრასტრუქტურა რჩება ჩვენს ქვეყანას, მაგრამ ამ დარბაზებში კვალიფიციური მწვრთნელები და სპეციალისტები უნდა იყვნენ, იქ უნდა ივარჯიშონ ბავშვებმა და მათთვის, ბუნებრივია, ეს ყველაფერი ხელმისაწვდომი და, პირველ რიგში, პოპულარული უნდა იყოს.

სიახლეები/სამომავლო გეგმები

ზოგადად, აბიტურიენტებისთვის, ალბათ, მნიშვნელოვანი იქნება ის სიახლე, რომელიც ეხება უცხო ენის გამოცდას, რადგან ჩვენი აბიტურიენტებიც აბარებენ, ბუნებრივია, ამ გამოცდას. რაც შეეხება ჩვენს უნივერსიტეტს, 2017-18 სასწავლო წლისთვის, ვაცხადებთ მიღებას სამ სასწავლო პროგრამაზე:

- სპორტის მწვრთნელის, სპორტის ყველა სახეობების მიხედვით;

- ფიზიკური მედიცინისა და რეაბილიტაციის, რომელიც, რა თქმა უნდა, არ არის ექიმის სასწავლო პროგრამა, მაგრამ სტუდენტები საკმაო ცოდნას იღებენ, რომ იყვნენ კვალიფიციური სპორტის ექიმები, მასაჟისტები, რეაბილიტოლოგები და დაეხმარონ სპორტულ კლუბებს. ძალიან ბევრი სპორტული კლუბი ჩვენს ქვეყანაში და მათ კვალიფიციური ექიმები სჭირდებათ, ჩვენი კურსდამთავრებულები, პრაქტიკულად, უზრუნველყოფილი იქნებიან სამსახურით;

- პედაგოგების სასწავლო პროგრამა, რომელზეც ახლა დიდი მოთხოვნაა.

ჩვენ, ასევე, გვაქვს ინიციატივა - 21 სასწავლო პროგრამას სახელმწიფო სრულად აფინანსებს და ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ათათასობით სტუდენტი 100%-იან დაფინანსებას იღებს. ჩვენი სურვილია, რომ 22-ე სპეციალობად სპორტის პედაგოგი დაემატოს და ამით კიდევ უფრო წავახალისოთ ეს პროცესი, კიდევ უფრო მოვივით დროის თვალსაზრისით, რაც შეიძლება სწრაფად მივაწოდოთ განათლების სისტემას კვალიფიციური პედაგოგები.

მინდა ყველა აბიტურიენტს წარმატებები ვუსურვო. მნიშვნელოვანია, რომ კვალიფიციური, განათლებული თაობა გვყავდეს ყველა მიმართულებით - როგორც სპორტში, ასევე მეცნიერებაში, რადგან განათლების გარეშე წარმოუდგენელია ქვეყნის განვითარება.

რადიო იმედის გადაცემის გამომცემიდან გამომცემადე თეიმო ანჟაფარიძისთან ერთად მიხედვით მოამზადა ლალი თვალსაზრისით

სასკოლო აქტივობა

შეხვედრა კელიატრთან

თბილისის 144-ე საჯარო სკოლაში (დირექტორი მანანა ჩარგვიშვილი) ტრადიციად იქცა პედაგოგების ჩართულობა მოსწავლეების სამედიცინო განათლების მიზნით. ბიოლოგიის მასწავლებლის, ლალი ედიბერიძის ორგანიზებით სკოლა ჩართო ტუბერკულოზით გამოწვეული სტიგმის საწინააღმდეგო კამპანიაში, რომლის ფარგლებშიც, VII და VIII კლასების მოსწავლეებთან, გაიმართა დისკუსია ტუბერკულოზის გამომწვევ მიზეზებზე, პრევენციასა და სწორ მკურნალობაზე. შეხვედრა საინტერესოდ წარიმართა, მოსწავლეებმა მიიღეს ახალი საინტერესო და საჭირო ინფორმაცია დაავადების პრევენციის შესახებ. დაიგეგმა ღონისძიება მომავალი წლის 24 მარტისთვის - ტუბერკულოზის წინააღმდეგ ბრძოლის მსოფლიო დღის აღსანიშნავად, რომელშიც სკოლა 2008 წლიდან სისტემატურად მონაწილეობს.

საფუძველი ჩაეყარა სკოლასა და სამედიცინო დაწესებულებებს შორის პარტნიორულ ურთიერთობას და შეიქმნა ტუბერკულოზის წინააღმდეგ ბრძოლის ახალგაზრდული კავშირი, რომლის აქტივს წარმოადგენენ მოსწავლეები: მაკო მუსერიძე, ნიკა ბერიაძე, ლუკა მირზაშვილი, ნიკა მირზაშვილი და ომარ ჯავახიშვილი. ვიმედოვნებთ, რომ მათი რიცხვი მომავალში გაიზარდება.

144-ე საჯარო სკოლა დიდ მადლობას უხდის დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის ტუბერკულოზის დაავადებათა ექსპერტს, ქალბატონ ეკატერინე სანიციძეს განუვლი დახმარებისთვის და თანამშრომლობისთვის.

შორენა ზარდიაშვილი 144-ე საჯარო სკოლის დირექტორის მოადგილე

გიორგობისთვის დანახებული მეგობრობა

ზუგდიდის ალექსანდრე ლურჯაიას სახელობის, იმავე ჯიჯი გიმნაზიის შესახებ, პირველად, 2014 წლის ნოემბერში, ქუთაისში, თსუ ეკოკულუბის კონკურსზე „შექმენი სახალწლო ნაძვის ხე“ გავიგე. მას შემდეგ თვალს ვადევნებდი მათ სოციალურ გვერდს, მათ მიღწევებს, მაგრამ რაც ამ გიმნაზიის პედაგოგებიც მარი კვირიკაძე მიიღო, ჩემი სიმპათია და ინტერესი გაორმაგდა - იგი ლახამულიდანაა წარმოშობით, ხაიშიის საჯარო სკოლაში მუშაობდა. ჩააბარა საგნობრივი გამოცდა და პედაგოგიური საქმიანობა ჯიჯი გიმნაზიაში გააგრძელა. ძალიან ნიჭიერი, ენერგიული, პერსპექტიული და ყურადღებიანი ახალგაზრდაა. ის რომ არა, ჩვენ ამ პროექტში ვერ მოხვდებოდით.

20 ნოემბერს ლახამულამ ჯიჯის იმ ჯგუფს უმასპინძლა, რომელიც დოკუმენტურ ფილმს იღებს სვანეთზე. ფილმის „სვანეთი“ პროექტის ავტორები არიან: ისტორიის პედაგოგი ხათუნა პერტია და ინგლისური ენის პედაგოგი მარი კვირიკაძე, თანაავტორი მეც ვარ.

ფილმის გადაღება პროექტის „მოვიაროთ და მოვუაროთ საქართველოს“ ფარგლებში მიმდინარეობს. „სვანეთი“ მე-3 დოკუმენტური ფილმი იქნება, რომელიც ჯიჯი-ტელევიზიის მხარდაჭერით ხორციელდება და მასში, ჯიჯი გიმნაზიის მოსწავლეებთან ერთად, ლახამულის საჯარო სკოლის მოსწავლეებიც მიიღებენ მონაწილეობას.

სტუმრებს გავაცანიე ჩვენი სოფელი, ვესაუბრეთ ტრადიციებზე, ჩვენს ეკლესიაში დაცულ უნიკალურ ოთხთავზე და მის მნიშვნელობაზე. მაცი მოსწავლეებთან ერთად,

ჩვენმა ბიჭებმა, სტუმრების საპატივცემულოდ, მათი მშვიდობით მობრძანებისა და მგზავრობისთვის, ალავლინეს სვანური ტრადიციული ლოცვა „ლემზირებით“ და სახლში ჩამოქალია თაფლის სანთლებით. აეთო ჭკადუას და ნინელი ეჯიბაძის ოჯახში მიღებული მასპინძლობით მოხიბლულებმა, მესტიისკენ გააგრძელეს გზა, სადაც კიდევ უფრო აღფრთოვანდნენ კახა ჟორჯოლიანის ყურადღებით და პატივისცემით, რომელმაც სვანი კაცის ღირსებით უმასპინძლა გიმნაზიის ადმინისტრაციულ ჯგუფსა და მოსწავლეებს. მეგრელი ბავშვების მიერ მასპინძლებისთვის შესრულებულმა „მინა ვორგილმა“ ყველა მოლოდინს გადააჭარბა!..

ალბათ, ჯიჯიელებს წარმოდგენა არ აქვთ, რომ ლახამულის სკოლაში სულ 24 მოსწავლეა, მაგრამ ისეთი მამაცებით და გამბედავებით ვართ, ცხრათავიან დევს (კარგი გაგებით) შეგვიძლია შევეჭიდოთ! ამიტომ არ ვთქვით უარი, ჯიჯი პროექტის ფარგლებში, ფილმში მონაწილეობაზე. მართალია, რეჟისორ-ოპერატორი ვანერვიულებ, მაგრამ სერიოზული კამერის პირისპირ პირველად აღმოვჩნდით და ჩვენი დაბნეულობა ტექსტების უცოდინარობით არ იყო გამოწვეული. სამაგიეროდ, გამოცდილება მივიღეთ და, სამომავლოდ, მსგავს აქტივობას ღირსეულად გავართმევთ თავს!

გიორგობისთვის დანახებული მეგობრობა მომავალშიც გაგრძელდება!

ლალი მარბიანი ლახამულის საჯარო სკოლის პედაგოგი

სპორტი

„ნარშავეზი“ უმსროსებმა გააშავეს

იმ დროს, როცა საქართველოს მორაგბეთა ეროვნული ნაკრები შოტლანდიასთან უშანსოდ აგებს, უმცროსმა „ბორჯღალოსნებმა“ გვარიანად „მიბეგვეს“ „ნარშავეზის“ მომავალი თაობა – ედინბურგის „მეგეთენზე“ გამართულ ფიტხელ შეხლაში მასპინძლებს 21:17 მოუგეს.

მასპინძელთა თხოვნით, ორივე გუნდი 18-19 წლის მორაგბეებით იყო დაკომპლექტებული და ამიტომ, შერეობაში მიწოლა არ ყოფილა. სანახაობრივად კარგ თამაშში ანგარიში გელა აფრასიძემ გახსნა ჯარიმით, პირველ ტაიმში კი აკაკი ტაბუცაძემ ლელოც დადო და პირველი ნახევარი 8:0 მოვიგეთ.

მეორე ტაიმში ჩვენების თამაში ცოტა აირია, რაშიც დიდი წვლილი მეტოქის ორგანიზებულობამ ითამაშა – ისინი უკეთ ათამაშდნენ, ჩვენებმა კი უხეშობას უმატეს და ორჯერ გაგვიძევეს კიდეც მოთამაშე-მასპინძლებმა რიცხობრივი უპირატესობით კარგად ისარგებლეს და დანინაურება

მოახერხეს, მაგრამ ილია მაისურაძის შევირდებმა მალევე დაალაგეს თამაში როგორც დაცვაში, ასევე შეტევაში, რასაც შედეგად მრავალფაზიანი შეტევა და დავით მესხის ლელო მოჰყვა. მესამე ლელო ბექა მამუკაშვილმა დადო, ვინც შეცვლაზე შევიდა და კარგად ჩაერთო თამაშში, საბოლოო ნერტილი თედო აბუხანდაძემ დასვა – 21:17. არადა, ბოლო წუთებზე მარცხს გადავურჩით, როცა ჩვენმა დაცვამ ვაჟკაცურად გაუძლო „სქოთების“ ზენოლას და ლელოს დადების საშუალება არ მისცა იმის მიუხედავად, რომ 5 მეტრამდე მიუახლოვდნენ ჩვენს ჩათვლის მოედანს.

ჩვენი ნაკრები 20-წლამდელთა მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ემზადება, რომელიც გაისად, 31 მაისიდან 18 ივლისის ჩათვლით, საქართველოში, თბილისსა და ქუთაისში გაიმართება. ბრიტანეთშიც ამ ტურნირისთვის მზადების ფარგლებში იყვნენ, ეს კი მათი მეორე თამაში გახლდათ. სასიხარულოა, რომ

ჩვენებმა პირველ შეხვედრაშიც წარმატებით იასპარეზეს, ოლონდ მაშინ ქალაქის ნაკრებს სძლიეს – შოტლანდიამდე ჩრდილო ირლანდიაში ჩავიდნენ და ქალაქ ალსთერის გუნდს 27:12 მოუგეს. რალა თქმა უნდა, მათთან შედარებით, შოტლანდიის ნაკრები ბევრად ძლიერი მეტოქე იყო, მაგრამ მაისურაძის განვრთნილებმა ამ ამოცანასაც მშვენივრად

გაართვეს თავი. შოტლანდიელებთან შეხვედრას ჩვენი ეროვნული ნაკრები (რომლებიც იქაურთა მთავარ გუნდთან საპაექროდ ემზადებოდნენ) და რაგბის კავშირის ხელმძღვანელობაც სრული შემადგენლობით დაესწრო. მათი ქომაგობა ახალგაზრდა ბორჯღალოსნებისთვის დამატებითი მოტივაცია გამოდგა.

ჭილბაძის ნავისპირული პერსხლი

სანკტ პეტერბურგში ჩატარებულ ახალგაზრდა მოკრივეთა მსოფლიო ჩემპიონატში საქართველო 6-კაციანი გუნდით წარდგა, თუმცა მედლის მოპოვება მხოლოდ ერთმა შეძლო – მძიმენონოსანი იასონ ჭილბაძე ფინალში გავიდა, სადაც ავსტრალიელ ჯასტინ ჰანისთან დამარცხდა და ვიცე-ჩემპიონის ტიტულს დასჯერდა. თუმცა, მის კარიერაში ეს ამ რანგის პირველი მედალია და მაინც დიდი წარმატებაა.

ჭილბაძემ ფინალამდე ძალიან რთული გზა გაიარა, განსაკუთრებით მძიმე ბრძოლა მეოთხედფინალში გადახდა, სადაც ყაზახი მეტოქე მინიმალური სხვაობით – 3:2 დაამარცხა. ნახევარფინალში გერმანელ ნელვილ ჰესს კი შედარებით იოლად აჯობა.

ში დიდი წარმატებით გამოვიდნენ და, საერთო ჯამში, 17 მედალი მოიპოვეს. განსაკუთრებით კარგად მათ პირველ სტილში იჩხუბეს, სადაც 15 მედალი დაისაკუთრეს – 5 ოქრო, 6 ვერცხლი და 4 ბრინჯაო. ამათგან ერთი ბრინჯაო გოგონების ნილად მოდის. ევროპის ჩემპიონები გახდნენ: ხარება ქავთარაძე, ერიკ ოგანეზოვი, ნიკა ნაგროზაშვილი, გიზო ომაძე და დავით გრძელიძე. ფინალურ ორთაბრძოლებში ჯეისუნ ალიევი, ირაკლი ბაღნაშვილი, შალვა სეთურიძე, გიორგი ზედგინიძე, ვალერი საფოევი და გოგა ტურაბელიძე დამარცხდნენ. ბრინჯაოს მედლებს გიორგი კეზევაძე, ჰამლეტ აზიზიანი, ბექა ზედგინიძე და მარიამ ბუკია დაეუფლნენ.

მეორე სახეობაში ორი ოქრო მოვიპოვეთ – ევროპის ჩემპიონები გიორგი კახაშვილი და გიორგი ყარაულაშვილი გახდნენ. ამასთან, კახაშვილი ჩემპიონატის საუკეთესო მებრძოლადაც დაასახელეს.

ჩვენი ნაკრები პოლონეთში 20-კაციანი გუნდით იყო წარმოდგენილი და მშვენიერი შედეგით მოიპოვეს. პირადი მედლების გარდა, მათ გუნდური პირველობაც დაისაკუთრეს. მთლიანად ჩემპიონატში 15 ქვეყნის 430 კარატისტი გამოდიოდა.

ფრიად პერსპექტიული ახალგაზრდა, ვისზეც სპეციალისტები დიდ იმედებს ამყარებენ, 16 წლის 214-სანტიმეტრიანი გიგანტიც ამ იმედებს ამართლებს და ფრიად წარმატებით გამოდის ევროპაში ერთ-ერთ უძლიერეს – სერბეთის საკალაბურთო ლიგაში, თანაც ორმაგ როლში – ის „მეგა ლეკქის“ საკუთრებაა, რომელიც ქვეყნის ახალგაზრდულ ლიგაში გამოდის, მას კი, პარალელურად, უმაღლესი ლიგის კლუბ „სმედერევი“ ჰყავს განათხოვრებული, სადაც უკვე ეროვნულ ჩემპიონატში თამაშობს. ამგვარად ბითაძეს ორმაგი დატვირთვა უწევს, რასაც თავს წარმატებით ართმევს.

ამის დასტურად მისი ბოლო შეხვედრები გამოდგება. პარასკევს, 25 ნოემბერს, სერბეთის ეროვნულ ჩემპიონატში გამოვიდა, მოედანზე 21 წუთი დაჰყო და, ამ პერიოდში, „სმედერევის“ 16 ქულით, 4 მოხსნით, 2 პასით და თითო ჩაჭრ-დაფარებით შეენია. მეორე დღეს უკვე „მეგა ლეკქის“ რიგებში 18-წლამდელთა ჩემპიონატში გამოვიდა და ფანტასტიკური თამაშით იქაური მედიის ყურადღებაც მიიპყრო. ჩვენებურმა პარკეტზე 28 წუთი გაატარა, ამ დროში ორმაგი დუბლი მიითვალა – 26 ქულა და 10 მოხსნა (აქედან სამი – შეტევაში). თუმცა, მისი შედეგიანობა ამით არ ამოწურულა, რადგან ამ მონაგარს 6 ჩაჭრა, 7 დაფარება და 3 პასი დაუმატა. ჩვენებურმა საკმაოდ წარმატებით ისროლა – 14 ორქულიანიდან 10 შედეგიანი აღმოჩნდა, სამქულიანი ერთხელ მოხსნა და გამოიყენა, საჯარიმოს ხაზზე კი უნაკლო იყო, სამივე ჯარიმა გამოიყენა. ასეთი აქტიურობის მიუხედავად, მხოლოდ ორი ჯარიმა მიიღო, ხოლო მასთან თამაშში მეტოქეები 4-ჯერ დაჯარიმდნენ. მისი წვლილი ძალიან დიდია იმაში, რომ „მეგა ლეკქსმა“ ამ შეხვედრაში „უელენიჩარი“ 95:39 გაანადგურა. ჩვენებურის გუნდი, 6 თამაშის შემდეგ, 4 მოგებით, მეორე ადგილზეა.

მედლეზი მოხვეტეს

26-27 ნოემბერს, პოლონეთში ჩატარებულ ევროპის ჩემპიონატზე ახალგაზრდა კარატისტებს შორის, საქართველო ორი მიმდინარეობით იყო წარმოდგენილი – კიოკუშინკაი კარატეში და ტეზუკას კიოკუშინკაი კარატეში. ჩვენები ორივე-

ბითაძის ორმაგი დატვირთვა

ქართულ კალაბურთს ტალანტები არასოდეს აკლდა და არც ახლა განიცდის მათ დეფიციტს. ერთ-ერთი ნიჭიერი და

